

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

III^{то} Велико Народно Събрание.

въ В. Търново.

7-то засъдание, петъкъ 24 октомврий 1886 год.

(Отворено въ 2 ч. съл. п., подъ председателството на ч-на Георгия Живкова.)

Прѣдсѣд.: (Звѣни) засѣданietо се отваря. Г. Секретарь ще прочете поименний списъкъ на г. г. представителите.

Секр. Явашевъ: (Чете списъка.)

Прѣдсѣд.: Отъ 493 д. прѣставители, въ днешното засѣданie присѫствува 432, а отсѫствува 61, именно:

П. Славковъ, Иванъ Халачовъ, Захаря Градищаровъ Стефанъ Н. Кюмурджиевъ, Петъръ Горбановъ, Стефанъ Бобчовъ, Никола Шиваровъ, Илия Щърбаниовъ, Алексо Ивановъ, Езекия попъ Стефановъ, Ко-чо Станковъ, Кръсто Тодоровъ, Доктеръ Шинциановъ, Василь Мариновъ, Мито Петковъ, Димитъръ Бърневъ, Хюсинъ Алиевъ, Константинъ Стоиловъ, Григоръ Начовичъ, Георги Геровъ, Иванъ Стояновъ Иванъ Меленовъ, Тификъ Бей Рактаръ, Грековъ, Христо Ивановъ, Хюсинъ Сакооглу, Ахмедъ Ефенди зюлкю е-голу, Касфи Ефедни, Петъръ Митовъ, Петко Пшевъ, Христо Варбановъ, Савва Ивановъ, Ячо Брышляновъ, Ереми Гешовъ, Иванъ Нановъ, Тодоръ Табаковъ Хараламби Карамановъ, Михаилъ Димчовъ, Христо Никифоровъ, Атанасъ Узуновъ, Димиуъръ Дойчиновъ,

Христо Савсовъ, Иванъ Мариновъ, Докторъ Драганский, Константинъ Кушлевъ, Илия Цановъ, Димитъръ Икономовъ, Ангилъ Мартиновъ, Петъръ Цоцовъ, Д-ръ Странский, Димитъръ Белевъ, Филипъ Шарбановъ, Иванъ Свет, Гешовъ, Исмаилъ Хака, Иванъ Адженовъ, Коло Димитровъ, Георги Ивановъ, Нисторъ Марковъ, Яни Тотовъ, Генчо Бъячовъ, Марианъ Райновъ, Стоянъ Ценовъ, Женчо Димовъ.

Има нужното число прѣставители, за да може да се състои засѣданietо и се пристъпи къмъ разглежданie на въпросите, положени на дневенъ редъ.

На дневенъ редъ имаме:

1, прѣложение отъ г. Дюкмежиева за избиранie комиссия, която да приготви отговоръ на регентското слово;

2, продължение доклада на комиссията по провѣрката на изборите.

Прѣди всичко г. Секретарь ще прочете единъ скратенъ протоколъ.

Секр. Китанчевъ: (Чете протоколъ № 3.)

Прѣдсѣд.: Имали нѣкой да направи бѣлѣжка върху прочетения протоколъ?

Басмаджиевъ: Тамъ по Дупничките избори се бѣлѣжи, че докладчика казалъ, какъ е станалъ скандала. То не е скандалъ, а просто прѣстъжение или злодѣяние, тъй да се каже: Понататъкъ се каза, че комиссията дала мнѣніе Нар. Събрание да опрѣдѣли пенсията, когато трѣбва да се каже: да се прѣпоръжимъ на правителството да опрѣдѣли една пенсия и пр., както бѣше прѣдложението на комиссията.

Прѣдѣдѣлъ: Туй ще се поправи въ стенографическия протоколъ.

Китанчевъ: Мисля, че г. докладчикъ като докладваше за станалото въ Дубница, бѣше тъй прѣдложението на комиссията, щото Вел. Народно Събрание да опрѣдѣли размѣра на обеспеченіето . . . (Гласове: не.)

Прѣдѣдѣлъ: Като нѣма още нѣкой да направи бѣлѣжка въ протокола, значи приема се.

Михайловски: (Искахъ думата по протокола). Той се прие вече.

Михайловски: Искамъ думата за клѣтвата.

Халачевъ: Михайловски да се закълне напрѣдъ.

Прѣдѣдѣлъ: Направете прѣдложение да се турне на дневенъ редъ.

Михайловски: Най напрѣдъ чухъ единъ гнѣвъ, на когото името незнай — твърдѣ съжалявамъ, че го незнай — който, вѣрвамъ, вдъхнатъ отъ благи намѣрения за Събранието, съобщи, че не съмъ се клѣтъ. Азъ незнай, кога е ставало клѣтва, може би нощно врѣмѣ! (Гласове: а-а-а!) Мое то имѣ се чете, че съмъ присъствувалъ, но нѣма обѣтѣжено, че не съмъ давалъ клѣтва! Като е четено името ми, имамъ право това да прѣдполагамъ, че то е вѣрно.

Относително протокола ето що ще кажа . . .

Прѣдѣдѣтѣлъ: Колкото за клѣтвата, тя се даде, съгласно Конституціята, присъствуваха всички прѣдставители. А за протокола, — не мога да давамъ дума върху рѣшенье въпросъ.

На дневенъ редъ е прочитаніе доклада на провѣрочната камиссия. Моля г. Манова да захване мястото си на трибуната.

(Дюкмеджиевъ: Ами меето прѣдложение?)

Ще бѫде и то:

Докладъ: **Мановъ:** Софийский окрѣгъ, Софийска Околия. На 28 Септемврий въ 8 ч. въ присъствието на около 200 д. избиратели, се наредило за конно бюро, и се пристъпило къмъ изборитѣ. Има споредъ закона протоколь за това. До около 11 ч. прѣдѣдѣлъ вървѣло гласоподаваніето мирно и тихо. Въ това врѣмѣ се явява една цѣла тѣлпа избиратели и

се опитала да нападне на бюрото и, види се, съ намѣрение да изгори кутийтѣ и уничтожи изборитѣ. Тѣлпата била повечето отъ селени, останалитѣ Софийски граждани; по видни водачи сѫ били: братя Горанови, К. Кушлевъ, Т. Георгиевъ, Т. Кърстевъ и Хр. Илиевъ. Опита обаче останалъ осуетенъ, защото избирателитѣ, която биле при избора, обрѣкли бюрото да го запазатъ, и отблѣсали тѣлпата съ бой отъ бастони и дърва. Имало е нараняванія. Но тоя начинъ, бюрото е било запазено, и изборитѣ не се развалили, които сѫ се продължавали до 5 ч. тихо; тогава се прѣкъснало гласоподаваніето, отворили се урнитѣ, прѣброяли се бюлетинитѣ и се оказалъ слѣдующия резултатъ, избрани сѫ: Ст. Стамболовъ 1763, В. Радославовъ 1731, Ил. Вълчевъ 1882, Т. Иванчовъ 1669, П. Щоцевъ 1594, Ст. Цвѣтковъ 1573, Т. Петровъ 1576, М. Богдановъ 1545.

Бюрото тия лица прогласило за избрани.

Комиссията, като разгледа книжата, макаръ и да е имало стѣлкновение между самитѣ избиратели, прѣдъ видъ, че нѣма нищо подобно, което да прави незаконни изборитѣ, е на мнѣніе, че тия избори трѣбва да се утвърдятъ, съ искключение избора на г. Ст. Стамболова, която както знаете, е регентъ и не може да бѫде прѣдставителъ.

Ив. Славейковъ: Г-да прѣдставители! Всички трѣбва да благодарите на г. докладчика, дѣто тъй подробно расправи за какъ сѫ станали изборитѣ въ София. Разумѣва се, има и други подробности, които той не добави, но по въпроса за самитѣ избори, нѣмамъ нищо противъ рѣшението на комиссията. Искамъ да забѣлѣжа само едно нѣщо, дѣто г. докладчикъ каза, че имало известни лица, които рѣководили тѣлпата, но които азъ положително зная, че не сѫ били съ тѣлпата. Братия Горанови и Кушлевъ напр. бѣха наистина въ самото начало на изборитѣ, когато при избора на бюрото станаха и прѣпирни, защото избранитѣ 6 д. секретари бѣха лица повече малолѣтни и небѣха записани въ списъците. Върху това стана споръ и взеха участие Кушлевъ, Горанови и др. Но че тѣ ходили по улицитѣ да прѣвождатъ тѣлпата, това не е истина. Само туй да забѣлѣжа взехъ думата.

Докладчикъ: Не съмъ казалъ нищо да ли тия г-да сѫ водили тѣлпата по улицитѣ. Туй едва ли може и да се говори, защото и бюрото е имало доста усилена работа, за да отиде да гледа по улицитѣ, кои водятъ тѣлпата. (Нѣкой гласове: каза го). По улицитѣ не казахъ. Азъ говорихъ за туй, което е ста-

вало въ събанието и тия лица въ събанието съ прѣвождали тѣлата. (Шумъ).

Констатирамъ азъ въ доклада си това, което се намира прѣдъ мене на бѣло. Ако желаете да прочетѣ цѣлия протоколъ, който не носи подписа на г. Славейкова, но на члена надзирателя. Протоколъ утвърждава това, което е било. И азъ сѫщото четѫ. Не съмъ билъ въ изборитѣ, нѣма нужда да изопачавамъ фактитѣ, отбѣлѣжени въ протокола. Слѣдователно, г. Славейковъ едва ли има право да утвърждава противното.

Михайловски: Незная, да ли имаше право да казва на българските избиратели тѣла, а пакъ постъ да отказва, че се е произнесалъ тѣй. (Гласове: а-а-а!) Азъ по изборитѣ бѣхъ въ самото училище, дѣто ставаха тѣ. Отъ начало още тамъ бѣха се сгрупирали о една малка дружина отъ 50—60 д. малолѣтни дѣца, испѣдени ученици изъ гимназията, съ сопи въ ржицѣ, и завзеха дѣловодението на изборитѣ. Незная, сега Народното Събрание на коя отъ тия двѣ стихии ще отдаде епитети тѣлла. Но мисля г. докладчикъ я отдава на лицата 50—60 д. селени избиратели. На тѣхъ е било съобщено прѣварително отъ нѣкои агенти на властта, че нѣма да станатъ избори. Тия дошли да видятъ, дали ги лъжатъ или не. (Гласове: а-а-а!) Тѣ бѣха погнати отъ онни спаджии, бѣха прогонени и едвамъ намѣрили прибѣжище въ къщата на разни консулства. И г. докладчикъ нарича тѣхъ тѣлла. Азъ оставямъ, г-да прѣставителѣ съвѣтно да се произнесатъ, кои сѫ тѣлла.

Ив. Славейковъ: Както казахъ по прѣди, г-да прѣставители, азъ направихъ бѣлѣжка само да поправя казаното отъ г. докладчика. Той пакъ искаше да си оттѣgli думитѣ. Всички бѣхме тука, и чухме какво каза той, та да извъртива тѣй работата, не е толкова добре. Моята цѣль бѣше да кажа, че нито Кушлевъ, нито Горанови, нито другитѣ сѫ водили тѣлла. Зная отъ това, че утрѣнната стана прѣпирни, при избирание бюрото, защото секретаритѣ бѣха малолѣтни и не записани въ избирателните списъци. Ако това послужи за неправилностъ на изборитѣ, отхвърлете ги, ако не—утвърдете ги.

Докладчикъ: Осъжалявамъ, г-да прѣставители, че както г. Славейковъ, тѣй и г. Михайловски излизатъ тукъ и казватъ, че били на мѣстото на изборитѣ, но не били тѣй добрѣ да стоятъ повече вѣрме, та да видятъ, какво прави бюрото . . . (Славейковъ: дѣто има бой, какво тъсъ) Никадѣ мирния не

биять, тия които лудуватъ всѣкадѣ ги биять. (Гласове: вѣрно).

Прѣдѣлъ: Желае ли Народното Събрание още да се говори? (Гласове: исчерпанъ.) Които желаятъ да вдигнатъ рѣка. (Никой не вдига).

Ще се гласува прѣложението на комисията: който е да се признаятъ изборитѣ въ Софийската околия за законни, съ исклучение избора на г. Стамболова, да вдигне рѣка. (Всички вдигатъ).

Докладчикъ: Самоковска околия: Бюрото се избрало въ 10 ч., защото не е имало по-рано достатъчно число избиратели. Гласоподаванието си вървѣло тихо и мирно до 5 ч. Отъ резултата се видѣло, че сѫ избрани редовно изаконно: Д. Масларски 513, Н. Мановъ 383, Хр. Докмеджиевъ 375, Хр. Стефановъ 375, Хр. Занковъ 349, Н. Вакаревецъ 323. (Утвърждаватъ се).

Новоселска околия: Бюро избрано въ 8 ч., гласоподаванието почнало и слѣдвало до 5 ч. Избрани законно: Хр. Стефановъ 277, П. Николовъ 272, Ил. Вълчевъ 250, Ст. Коцовъ 218, Н. Сирака 201, Т. Крайчовъ 195. (Утвърждаватъ се.)

Златишка околия: И тамъ станали изборитѣ съгласно закона. Протести нѣма. Избрани: Ст. Лисовъ 467, Хр. Камбуровъ 458, Хр. Стефановъ 455, Найденъ Беневъ 454.

(Утвърждаватъ се.)
Искречка околия, изборитѣ не станали. Споредъ книжата, най-напрѣдъ било избрано бюро, но отъ кого, не се знае. Има само единъ протоколъ за съставление бюрото, и той не подписанъ ни отъ прѣдѣдателя на бюрото, ни отъ члена надзирателя. Надирната страна има около 50 подписа съ една рѣка, че нѣкой Кировъ подписанъ за неграмотността на всички. Такъвъ протоколъ едва ли е законенъ. Комисията не вижда, че е имало законно бюро. За освѣнъ това, въ продължение на изборитѣ една тѣла избиратели го нападнали, взели кутийтѣ и развалили избора. Тѣй щото, въ тая околия избори нѣма.

Докладчикъ Градинаровъ: На провѣренната комисия по изборитѣ въ Т. Пазарджийски и Бургаски Окръзи.

Т. Пазарджиско Окръжие.

Пещерска Околия.

Изборитѣ станали на 28 Септември т. г. Бюрото е било избрано въ часа послѣ полдни. (Причи-

титъ за късното съставяне на бюрото съж, че въ опръдбления отъ избирателния законъ членъ, не е имало потръбното число избиратели. Изборътъ продължавалъ мирно и тихо безъ никакви особенни приключения. Вишегласие съ получили следующите лица: Константинъ Стоиловъ, Ющеръ Синаповъ, Алишъ Молла Хюсениновъ, Яковъ Д. Маталиевъ, Иванъ Гърнчаровъ и Исмаиль Хаккъ. Никакви заявления сръшу неправилностите на този изборъ нѣма отъ никого. Комисията намира тия избори за правилни и законни, и моли Народното Събрание да ги признае за таквизъ. (Приети).

Ихтиманска Околия.

Изборите станали на 28 Септември т. е. Бюрото е било съставено въ 12 часа по пладнѣ, тъй като по рало не е имало изискуемото отъ избирателния законъ число избиратели. Изборите съ траяли до 5 часа въчерьта. Вишегласие получили следующите лица: Цаѣтку Паневъ, Петъръ Стамовъ, ДимитъРусиновъ, Йорданъ Кошевъ, Атанасъ Малиновъ и Георги Мотаковъ. Въ дневникътъ се казва, че никакви заявления отъ нѣкого, до като съ траяли изборите, не е имало; при тѣлото обаче са намиратъ три заявления,—двѣ телеграфически до Г-на Т. Пазарджишкия Окръженъ Управител и едно писмено заявление, адресирано до прѣдѣдателя на Великото Народно Събрание, съ дата 13 Октомври 1886 г. Едната отъ телеграммите и писменното заявление съ подписани отъ Кметоветъ на селата: Баня и Костинъ, въ която се оплакватъ, че изборите въ тая околия станали неправилни по следующите причини: 1) че бюрото се избрало не въ опръдбления отъ закона членъ; 2) че избраните лица за прѣдставители биле писари въ бюрото; 3) че прѣдѣдателя на бюрото се избрали нѣколко пѫти; 4) че на едно отъ санджчетата (урните) имало дупка отъ 2—3 сантиметра широчина, презъ която можело да са злоупотрѣби съ бюлетините, и които (бюлетините) се виждали прѣзъ тая дупка; 5) че избраните биле сами *писари, членове и броителъ*; 6) че наврѣме урните не се отворили; 7) *броителите ний и други бѣхме*, но като видѣхме несправедливостта; 8) че единъ отъ избраните прѣдставители, Йорданъ Георги Кошовъ билъ малолѣтенъ; 9) че пробитите дупки на санджчетата (урните) биле запечатани съ собственните печати на членовете отъ бюрото; 10) че безъ врѣме и незаконно урните се занели въ градската община; 11) че протоколите и книжата стоели неподписани

цѣли 24 часа; 12) че въ врѣме на гласоподаването се записвали нови избиратели, и 13) че прѣдѣдателя на бюрото вадилъ съ пиронъ отъ урните бюлетини. Третето заявление, телеграфически, до Окръженъ Управител, е подписана отъ нѣкой си Хр. Ив. Ветрешки, който протестира отъ името на 20,000 души избиратели, че изборътъ е назаконенъ по сѫщите мотиви и сѫображения, както и първите двѣ.

Комисията, като има прѣдѣдъ видъ, че заявлението на тия двама кмета и Хр. Ив. Ветрешки, който се казва, че билъ пълномощникъ на 20.000 души избиратели и отъ тѣхно име протестира, съ несъстоятелни, и то по следующите причини: 1) Не е съществено нарушение на закона, че бюрото е съставено въ 12 часа, а не въ 8 часа, защото до прѣди тоя часъ не е имало потръбното число избиратели, а толкозъ повече, че подобно оплакване може да стане само отъ лица, на които, по късното съставение на бюрото, е било отнето правото да гласоподаватъ, когато подобно нѣщо нѣма; 2) оплакването имъ въ 2 и 3-и пунктъ съ неоснователни, защото избирателния законъ не е прѣвидѣлъ, че лицата, които съставляватъ бюрото, неможатъ да бѫдатъ и избиратели, а че прѣдѣдателя е избиранъ нѣколко пѫти нѣма никакви данни; 3) Оплакването въ 4-ия пунктъ се опровергава отъ самите тѣхъ въ 9 пунктъ, като казватъ, че дупките на санджчетата биле запечатани съ собственните печати на членовете отъ бюрото; 4) Оплакването въ пунктъ 5-и са опровергава въ пунктъ 7-и, като казва: „бройтели ние бѣхме и други“ 5) оплакванията въ пунктъ 10, 11, 12 и 13 съ теже неоснователни, понеже не се подкрепятъ съ нищо, толкозъ повече, че заявителите, които казватъ себе си, че биле прѣбройтели, като съ видѣли, че прѣдѣдателя билъ вадилъ съ пиронъ бюлетините, то е трѣбало да заявятъ за това о-врѣме на бюрото, и 6) че този, който нарича себеси пълномощникъ и протестира отъ името на 20,000 души избиратели, то тѣзи избиратели, ако съ искали да упражнятъ своето избирателно право и да промѣнятъ резултата на изборътъ, то е трѣбало да се явятъ на мястото да избиратъ и да гласоподаватъ, когато въ тоя изборъ съ се явили и гласоподавали 341 души,—то намира тия заявления за неоснователни, признава изборите за правилни и редовни, и моли Народното Събрание да ги признае за таквизъ. (Преети).

Панагюрска Околия.

Изборътъ станалъ на 28 Септември 1886 год.

Бюрото съставено равно въ 8 часа заранта и изборите продължавали до 5 часа послѣ пладнѣ; а провѣрките на бюлетините до 8 часа. Отъ 4992 избиратели въ този изборъ присъствали и гласоподавали: 391. Вишегласие получили слѣдующите лица: Филипъ Щѣбановъ, Димитръ Тошевъ, Петър Стойковъ, Савва Свиаровъ, Бойчукъ Недѣлевъ и Иванъ Евстатиевъ Гешовъ. Никакви заявления нѣма. Никакви нарушения на закона нѣма, и комиссията признава тия избори за правилни и законни, като моли Нар. Събрание да ги признае за таквизъ. (Приети.)

Т. Пазарджишка околия.

Изборите станали на 28 Септемврий. Бюрото е било съставено равно въ 8 часа заранта и продължавали до 5 часа вечерята. Отъ 9465 избиратели явили се и гласоподавали 1318. Вишегласие получили слѣдующите лица: Я. Д. Матакиевъ, Георги Шаневъ, Никола Т. Кацаровъ, Ив. И. Калвачовъ, Иванъ Трандафиловъ, Стоянъ Сердаревъ, Атанасъ Г. Бочевъ, Тодоръ Иванъ Мумджиевъ, Никола Стояновъ и Хасанъ Ефенди Даматъ. Никакви заявления отъ страна на избирателите нѣма, законът е спазенъ въ всичките му точки, и комиссията намира тия избори за правилни и законни, като моли Народното Събрание да ги признае за таквизъ. (Приети.)

Бургаско Окръжие.

Ахилска Околия.

Изборите произведени на 28 Септемврий 1886 год. Бюрото е било избрано равно въ 8 часа заранта и изборът продължавалъ до 5 часа послѣ пладнѣ. Отъ 1474 избиратели записани въ избирателните списъци, присъствали и гласоподавали 533. Вишегласие получили слѣдующите лица: Евтимъ Г. Каракадаковъ, Икономъ Петку Дойневъ, Бою Димитровъ и Иванъ Евстатиевъ Гешовъ. До като траяли изборите, никакви заявления отъ страна на избирателите, нито отъ страна на другого, нѣма. Нѣма никакви нарушения на избирателния законъ, и комиссията признава тия избори за правилни и законни, като моли Народното Събрание да ги признае и то за таквизъ. (Приети.)

Айтоска Околия.

Изборите произведени на 28 Септемврий 1886 год. Бюрото избрано равно въ 8 часа предъ пладнѣ

и гласоподаванието траяло до 5 часа послѣ пладнѣ. Въ този изборъ се явили и гласонодавали 778 души избиратели. Вишегласие получили слѣдующите лица: Кръстю Великовъ, Желчу Димовъ, Янаки Найковъ и Ив. Ев. Гешовъ. Въ време, когато се провѣрявали бюлетините, Айтоските граждани: К. Д. Кръклийски и Димитръ Атанасовъ се явили въ бюрото, поискали да произведатъ смутъ, но не успѣли, а само К. Д. Кръклийски грабналъ двѣ бюлетини, които не били още прочетени, и избѣгалъ, за което се съставило особенъ протоколъ отъ страна на бюрото. Слѣдъ това сѫщите лица: К. Д. Кръклийски и Д. Атанасовъ, подаватъ една писменна протестация на бюрото, съ която протестиратъ станалите избори като незаконни, и излагатъ слѣдующите мотиви: 1) че бюрото не на време било съставено; 2.) че изборът откритъ въ отсѫтствието на членътъ надзирател и въ присѫтствието на незаконно число избиратели; 3.) че бюрото било избрано само отъ 22 души избиратели; 4.) че състава на бюрото не билъ пъленъ и проч. Комисията, като има предъ видъ, че бюрото е избрано въ 8 часа заранта, и отъ толкоъ члена, колкото се изискватъ отъ избирателния законъ; че бюрото е избрано отъ 52 души избиратели, а не отъ 22; че членътъ надзирател е присъствувалъ при откриванието на изборът — тѣзи, които се доказватъ отъ самите протоколи по този изборъ, гдѣто стои подписьть на членътъ надзирател, — то остава тая протестация безъ послѣдствие, признава изборите за правилни и законни, като моли Народното Събрание да ги признае и то за таквизъ (Приематъ се.)

Карнобатска Околия.

Изборите станали на 28 Септемврий. Бюрото избрано равно въ 8 часа заранта и гласоподаванието траяло до 5 часа послѣ пладнѣ. Присъствували и гласоподавали 618 души избиратели, а вишегласие получили слѣдующите лица: Министъ Стоиловъ, Д. Караджовъ, Минчю Нейчовъ, Тодоръ Карамановъ, Василь Атанасовъ и Никола Русчевъ. Никакви заявления нѣма; всички формалности на избирателния законъ спазени, и комиссията признава изборите за правилни и законни, като моли и Народното Събрание да ги признае за таквизъ. (Приематъ се.)

Бургаска Околия.

Изборите станали на 28 Септемврий 1886 год. Бюрото е било избрано равно въ 8 часа заранта и

гласоподаванието траяло до 5 часа вечеръта. Присъствали и гласоподавали 975 души избиратели. Вищегласие получили следующите лица: Григоръ Начевичъ, Димитъ Ивановъ, Панають Русоловъ, Владимиръ Недѣлевъ, Петку Ивановъ и Стоянъ Цоневъ. Никакви заявления нѣма. Комисията намира тия избори за правилни и законни, и моли Народното Събрание да ги приеме за таквизъ. (Приети.)

Докл. Теодоровъ: (чете): Докладъ на комисията, избрана отъ Великото Народно Събрание за провѣряване изборите въ Русенский и Сливенский окрѣзи.

I Русенски Окрѣзъ.

Русенска Околия. На 28 Септемврий 1886 г. въ 8 часа съставено законно бюро въ присѫтствието на члена отъ окрѣжната постоянна комисия и члена отъ общинското управление и на повече отъ 50 души избиратели. Гласоподаванието е почнало въ $8\frac{1}{2}$ часа, продължавало се до 5 часа, никакви заявления не постъпили, нѣма нарушение на закона Резултата отъ 10,000 избиратели гласоподавали 1987 и толкова бюлетини излизатъ. Получили сѫ вищегласие: Д-ръ Д. К. Вачовъ 1942, К. Стоиловъ 1942, Григоръ Начевичъ 1942, Т. х. Станчевъ 1939, Г. Геровъ 1941, Иваница Симеоновъ 1939, Иванъ Стояновъ 1941, Филипъ Цаневъ 1939, Скендеръ Бей 1940, Тификъ Бей 1938. Понеже избора е станалъ правиленъ, комисията го намира за законенъ и моли г-да прѣдставителите да го одобратъ.

Прѣдставителъ: Желае ли нѣкой да говори по изборите на Русенската околия?

Ангеловъ: Г-да прѣдставители! Както чухте, вчера, при разискването на изборите въ Ряховската околия, стана въпросъ за г-на Хр. Симирова да се кассира на това основание, че билъ нѣкога фалиръ. Този, който поддържа това мнѣніе, както чухте вчера, той не прѣдстави факти, на основание на които да докаже това, което поддържа. (Гласове: На прѣдмета). Ще дойда на въпроса. Така сѫщо, отъ тази точка зреѣше кажа, че и азъ съмъ чель вѣстница, чулъ съмъ твой отъ вѣнъ, че единъ отъ избраните, а именно г-нъ Начевичъ билъ нѣкога фалиръ въ Виена. До колкото е вѣрно това, не може положително да кажа, но съмъ чель вѣстниците. (Гласове: Лжешъ!) — Казвамъ, че положително не утвърдявамъ, но съмъ чулъ. (Гласове: лжешъ!) Независимо отъ това, г-да, има една анкѣт-

на комисия, избрана отъ Народното Събрание, има докладъ отъ нея, въ който се вижда, че г-нъ Начевичъ се прѣставлява съ най лоши краски, като че е злоупотрѣбъ на правителствени пари. — Това, г-да, не е лжата, защото има докладъ на анкѣтната комисия и който каже, че лжата, може би той да лжате, а не азъ. Слѣдователно, като има такова нѣщо на лице, ми се струва, че споредъ сѫществуващия законъ, не може да бѫде депутатъ онзи, който се признава за злоупотрѣбъ на държавни пари. Може да се каже, че нѣма рѣшеніе, но казвамъ, че като веднажъ анкѣтната комисия признала неговото злоупотрѣблѣніе, то не остава, освѣнъ да се съгласите съ мене, че това е истина, както е казано въ доклада на комисията. (Гласове: лжата е!) Моля, на основание на това, да се кассира г-нъ Начевичъ.

Халачевъ: Г-да! Както виждате, г-нъ Ангеловъ Ряховский депутатъ констатира избора на г-на Григория Начевича, като се ссилае, че Конституцията била на общо основание отъ избирателния законъ. Видѣхте неговите разяснения, а съ това заедно вѣрвамъ, че не само той е чель избирателния законъ, а всички, и, че всички неговъ опоръ, че избора на Начевича билъ противъ на избирателния законъ, по крайнѣй мѣрѣ, такова нѣщо не съглеждамъ. Той говори до правоспособността на г-на Начевича, но не видѣхъ да дойде съ аргументи или да прѣдстави факти на Събранието и да помисли Народното Събрание за кассацията на г-нъ Начевича. Той говори, че Събранието е законъ, и че може да тълкува това. Но не съмъ съгласенъ съ неговото мнѣніе, защото гдѣто сѫществуватъ закони, тамъ се невиждатъ мнѣніята. Ако мисли г-нъ Ангеловъ, че неговото мнѣніе е по високо отъ законите въ държавата, и вѣрвамъ, че отъ една страна грѣши, а и отъ друга се лжате. Контестацията на г-на Ангелова не се допира отъ факти и на това основание да се остави безпослѣдствие, защото избора на г-на Начевича е законенъ и е лице правоспособно. (Гласове: Вѣрно!).

Прѣдставителъ: Желае ли Народното Събрание да се говори? (Не желае) Който желае, да си дигне рѣката. (Никой не дига). Който неприема прѣдложението на комисията, което е: да се признае този изборъ за законенъ, да си дигне рѣката. (Никой не дига). Значи, изборите се приематъ за правилни и законни.

Докладч.: (Чете): Тутраканска околия. На 28 Септемврий изборъ станалъ за 6 души прѣдставите-

ли, въ 8 часа избрано бюро въ присъствието на члена отъ Русенската пост. комиссия, градски кметъ и на по вече отъ 50 души избиратели. Почнало се гласоподаванието на 8 часа и се продължавало до 5 часа. Нѣма заявление, нѣма нарушение на закона. Резултата отъ 4925 избиратели, гласували сж. 1009 и толкова бюлетини излѣзли. Вишегласие получили: Шарбанъ Димитровъ 1008 гласа, Стоянъ Наковъ 960, Османъ Кечели 962, Янко Ангеловъ 959, Дим. Грековъ 967 и Хюсенинъ Табаколову 885. Понеже изборът е станалъ правиленъ, комиссията намира този изборъ за законенъ, и моли г-да прѣдставителите да го одобрятъ.

(Одобрява се).

Балбунарска околия. На 28 Септемврия. Изборъ станалъ на 4 прѣдставители, съгласно закона въ 8 часа, въ присъствието на члена отъ Русен, постоянна комиссия, и централния кметъ на околията и на по-вече отъ 50 души избиратели избрано бюро. Гласоподаванието почнало въ 8 часа, продължавало се до 5 часа, заявление нѣма, нѣма и нарушения на закона. Резултата отъ 4150 избиратели гласоподавали 1018, провѣрени бюлетините, излѣзли сѫщото число. Вишегласие получили: Еминъ Муамедеджи 1018 гласа, Д-ръ Жечевъ 1015 гласа, Христо Ивановъ 1005 и Иванъ Цвѣтковъ 892; понеже изборът е станалъ правиленъ, комиссията намѣри този изборъ законенъ и моли г-да прѣдставителите да го одобрятъ.

(Утвърждава се).

Бѣленска околия. На 28 Септемврия въ 10 часа, понеже въ 8 часа не е имало нужното число избиратели, избрало се бюро законно въ присъствието на членъ отъ Русен. пост. комиссия и централният кметъ на околията. Бюрото съставено отъ 1 прѣдседателъ, 6 члена и 5 писари; слѣдъ това почва ся гласоподаванието, което траяло до часътъ 5. Слѣдъ прочитанието на бюлетините, оказалось е слѣдующето: отъ 5466 избиратели, гласували сж. 1091, а бюлетини въ кутията намѣрени 1112 и два други празни, които бюрото изгорило прѣдъ избирателите. Заявление нѣма; но нарушения на избирателския законъ има. Комиссията намира отъ самите протоколи и дневникъ на бюрото, че сж. станали нарушения на избирателския законъ.

1. Нарушенъ е членъ 13 отъ закона, тъй като писаръ Стефанъ Кабакчиевъ, прѣзъ всичко врѣме не присъствува въ бюрото; освѣнъ това, около ссемъ часа, послѣ пладнѣ, съгласно закона сключенъ единъ протоколъ отъ прѣдседателя на бюрото, отсъствували съ

други 7 души членове на бюрото; слѣдователно, нарушенето се вижда явно.

2. Нарушенъ е членъ 19 отъ избирателския законъ като въ осемъ часа провѣряванието на бюлетините е прѣкратено, а защото закона не дава да става прѣкращение. Закона е порушенъ, за оправдание на този постъжка прѣдсъдателя съ 3 членове отъ бюрото въ сключения протоколъ казватъ, защото дъгутитъ членове отъ бюрото напуснаха, не може да се продължава провѣрката, тогава запечатватъ непровѣрните бюлетини, и прѣдаватъ на члена надзирателя да ги съхранява. Едвамъ на другия денъ, на 29 Септемврия въ часътъ $10\frac{1}{2}$, събира се бюрото, съ исключение на Стефанъ Кабакчиева, взематъ кутията отъ надзирателя неповредена, отпечатватъ и свършватъ провѣрката въ $12\frac{1}{2}$ часа. Въ съставления протоколъ подписали съ прѣдсъдателя и 3 членове, а останалите 7 члена подписватъ този протоколъ при особено мнѣние. Слѣдователно, и тукъ нарушенето на чл. 19 отъ изборския законъ е ясно.

3. Нарушенъ е членъ 27 отъ закона, защото отъ резултата при провѣряванието на бюлетините, които сж. имали вишегласие, а именно: Ангелъ Делиганевъ 694 гласа, Гено Вѣрбановъ 712 гласа, Мехмед Кафеджи 694 гласа, Петаръ Бояджи 693 гласа и Денинъ С. Бърговъ 693 гласа сж лица неграмотни. Слѣдователно, и тукъ има ясността, че чл. 27 отъ избирателския законъ е нарушенъ.

А за б-то лице избрано сж 675 гласа а именно: Стефанъ М. Киселовъ грамотенъ отъ гр. Русе, заключението на русенската постоянна комиссия е такова, че таквото лице не сѫществува въ градъ Русе.

И тъй, г-да прѣдставители, отъ до тукъ изложеното вижда се явно, че сж станали нарушения такива на избирателския законъ, що несъмнѣно е, че вие, г-да прѣдставители, ще се съгласите съ мнѣнето на комиссията, което е да се касиратъ тия избори.

Петър Гонджиевъ: Г-да прѣдставители! Бѣленското бюрото е законно. Изборите сж законни. Свърши се работата до 8 часа, но когато да се отворятъ кутиите, Бѣленския Окол. Началникъ изрита столо-ветъ на мозина и каза, че нѣмалъ врѣме да варди, до дѣто се съмне. Казахме му, че не е негова работа, той каза, че не искамъ да ви слушамъ и трѣба да се заключи бюрото. Като видѣхме, че ще стане злѣ на народа и на неговата воля, молихме му се, но той каза, че трѣба да се заключатъ бюлетините. За да избѣгнемъ това, запечатахме кутия-

та съ 4—5 печата, дадохме я на прѣдсѣдателя, за-
ранта я внесохме въ Окол. Управление, отворихме
я и се намѣриха вътрѣ 300 бюлетини. Друго нѣма
какво да кажа.

Хр. Симидовъ: Въ Бѣленските избори, г-да,
не виждамъ сѫществено нарушение на закона.

Бюрото било избрано и слѣдвало до 8 часа; дошелъ Окол Началникъ и просто испѣдилъ членоветъ на бюрото, за да не слѣдватъ изборитъ и съ цѣль да намѣри причина да се развалятъ тѣзи избори. Закона казва, г-да, че когато става избора, прѣд-
сѣдателя на бюрото е господаръ, и когато има нужда, вика полиция. Тукъ Окол. Началникъ направилъ прѣстъпление, като опиталъ и казалъ: часа е 8, нѣма кой да ви чака и направилъ спирание на изби-
рателното право. Азъ не виждамъ тукъ никакво сѫществено нарушение, че се запечатала кутията и се дава на прѣдсѣдателя, и че утре нѣта се отворила. Моето мнѣние е, г-да,—азъ не зная, какъ ще се про-
изнесе Народното Събрание,—но тукъ първия нарушителъ на закона е Окол. Началникъ, който не трѣ-
ба да се мѣси въ изборитъ. Колкото за тѣзи избра-
ни лица, че били неграмотни, за това има законъ.
Г-нъ докладчикъ каза, че Стефанъ Миховъ Киселовъ,
нѣмало такова име въ Руссе. Менъ ми се види чудно да се казва, че нѣма такъвъ човѣкъ въ Руссе,
който е родомъ отъ Търново и живѣе отъ толкова
врѣме въ Руссе. Остава на съвѣстъта на Народното
Събрание да признае тѣзи избори, кой е виноватъ за
това или не, и какво нарушениа има или не сѫ станали
по тѣхъ.

Докладчикъ: За освѣтление ще кажа въ отго-
воръ на прѣдговорившій, Г-на Симидова, дѣто каза
че Окол. Началникъ се е мѣсиль въ изборитъ, и че
той билъ накаралъ членоветъ отъ бюрото да се от-
вѣглѧтъ. Подобно нѣщо несѫществува въ протокола,
и комиссията неможеше да го земе за чиста монета.

Колкото за г-на Киселова, сама Русенска Окр.
Пост. Комиссия, казва че подобно лице съ име Ст.
М. Киселовъ не сѫществува въ гр. Руссе.

Халачовъ: Г-да прѣдставители! Комиссията,
на която бѣ възложено да провѣри изборитъ за Ве-
ликото Народно Събрание, имаше заедно съ това да
провѣри и избора, станалъ на 28-и Септемврий въ
Бѣленската Околия. Като се разгледаха всичкитъ
 книжа, които се намирали тукъ по производството на
избора, оказа се, че направените нарушения въ Бѣ-
ленските избори сѫ сѫществени и трѣба да се
кассиратъ. Противъ мнѣнието на комиссията са-

на единъ отъ избраните депутати, поддържанъ отъ
г-на Хр. Симидова, искаха да оборятъ мнѣнието на
комисията, будь то би зарадѣ туй, че нѣкакъ си
Окол. Началникъ земалъ живо участие въ избора,
намѣсилъ се е, и е искалъ да се несъстои тъй, или да
нанесе отрицателенъ резултатъ; но нито отъ Бѣлен-
ските прѣставители, нито отъ г-на Симидова, можах-
те да чуете убѣдителни или силни доказателства, кои-
то да се противопоставятъ на 27-и чл. отъ Изб. Законъ,
които гласи така. (чете:) „Избираеми за на-
родни прѣставители сѫ всички български граждани
които сѫ навършили тридесетъ години, ползуватъ се
съ граждански и политически права и сѫ книжовни
(грамотни).“ Щомъ сѫщия депутатъ не каза, че е гра-
мотенъ, тѣзи избори трѣба да се кассиратъ по сила-
та на 27-и чл. отъ Заб. Законъ; защото избраните
сѫ неграмотни и като такива, немогатъ да бѫдатъ
прѣставители за Великото Народно Събрание. Ос-
вѣнъ това, изборътъ е прѣкъсванъ, и това е усильва-
ние поводътъ за кассация тѣзи избори, и моля Съ-
бранието да ги признае за нередовни и незаконни,
като противорѣчуши на 27-и чл. отъ Изб. Законъ.

Относително до името Ст. Миховъ, азъ зная, че
не е тѣй, както казва г-нъ Симидовъ, но и ние, като
Търновчани казваме, че т-нъ Стефанъ Миховъ, като
търговецъ, работи подъ фирма Киселовъ, а като
частенъ човѣкъ работи подъ името Ст. Миховъ.
Едно обстоятелство, което ми служи за доказателство
е това. Азъ имахъ честъ да получа отъ г-на Кисе-
лова една картичка, на която личеше име „Стефанъ
Киселовъ“, а не *Стѣфанъ Миховъ Киселовъ*. По-
питайте сами себе си: чували ли сте въ Бѣлгария
такова име Стефанъ Миховъ Киселовъ.

Азъ подкрепямъ своето възражение съ прото-
кола на Постоянната Комисия, и пакъ възражавамъ,
че Ст. Миховъ Киселовъ, като несѫществува на бѣ-
лий свѣтъ, неговия изборъ трѣба да се кассира и
отблъсне, и да остане вакантъ избора на Бѣленска-
та Околия, додѣто дойде Миховъ; защото Ст. М.
може да е Ст. Митковъ, Ст. Митовъ и Ст. Михаиловъ.
На това основание, моля да се кассира стана-
лия изборъ въ Бѣленската Околия.

Ангеловъ: (Гласове: исчерпано е! Исчерпано
е. Шумъ, Тропане.)

Ст. Михаиловски: (Високогласно.) Моля да
се даде (шумъ) думата на заинтересуваното лице,
да защити избора си. (Шумъ. Гласове: исчерпанъ е
въпроса! Не е исчерпанъ въпроса.)

Прѣдсѣдателъ: Моля, г-да, типина. Г-нъ Ми-

хайловски да съдне на мястото си и да не вика. На г-на Ангелова е дадена думата.

Ангеловъ: Напълно съмъ съгласенъ съ прѣдговорившия г-на Халачова, ако дѣйствително по тозъ изборъ да съществува нарушение на 27-и чл. отъ избирател. законъ. Азъ нѣма да говоря противъ избора, защото сте си съставили мнѣние, като какви сѫ тѣ. Азъ ще обръна вниманието ви върху едно обстоятелство, а то е това, че вие вчера рѣшихте и приехте избора за редовенъ и правиленъ, когато за съставлението на бюрото нѣмаше протоколъ. Това е нарушение на избирателния законъ. А ние ги приехме за редовни. Днесъ пакъ виждамъ, че се приема избора за редовенъ и законенъ такъвъ, който е отворенъ не споредъ избирателния законъ а три и четири часа по късно, както се каза. Щомъ ние приехме такива избори за законни и редовни, азъ не можъ да разберѫ, на какво основание въ Бѣленските избори имало нарушения. Ако има нарушения на избирателния законъ, и ако бѣхме послѣдователни, трѣбаше и вчера да кассираме онзи изборъ, безъ протокола! (Единъ гласъ: лжешъ!) Вчера, еднаждъ това така прието, нѣма фактъ, който да казва, че трѣбва да кассираме Бѣленските избори, толкозъ повече, че Вие чюхте, чѣ Околийският Началникъ, въпрѣки избирателния законъ, се е намискалъ въ избора.

Относително до това обстоятелство: да ли има име Ст. М. Киселовъ, азъ казвамъ, че има, и той е дошълъ и за да е дошелъ, той трѣбва да е получилъ прѣдписание отъ една властъ. Слѣдователно, нему му е далъ тозъ мандатъ Окрежния Съвѣтъ, и го е пратилъ като Ст. Миховъ Киселовъ. На това основание трѣбва да се признаятъ Бѣленските избори, като законни.

Ст. Миховъ: Чюхъ, че казвать въ протокола, че неможало да се намѣри въ Русчукъ такова име Ст. М. Киселовъ. Въ правителственитѣ книжа на Гр. Съвѣтъ, томъ I-и стр. 29, Махала голѣмъ варошъ, записанъ съмъ подъ туй име. Тогава какъ почитаемата Руссенска Окрежна Постоянна Комисия да не може да ме намѣри? Какъ ме намира за данъка? Ако искате, г-да, направете на мои разноски справка въ Руссе и поискайте свѣдѣния. Въ томъ I-и, стр. 29, Махала Голѣмъ Варушъ, ще ме намѣрятъ. Ако за данъка ме намиратъ, а сега немогжъ да ме намѣрятъ, това е злоупотрѣбление, г-да!

Недѣлевъ: Г-да прѣдставители, не ще съмѣни, че и наймалкото неиспълнение на правилата и законите е нарушение; но когато се говори за на-

рушение, трѣбба да се гледа, дали нарушението е малко или е същественно, щото е измѣнило резултатъ на работата, като е трѣбало да се испълни известно постановление, а не е испълнено. Вие чюхте отъ г. Докладчика, че комиссията, като провѣрявала тѣзи избори, намѣрила е нарушени нѣколко члена отъ Избирателния Законъ. Найнапредъ билъ нарушенъ чл. 13-и, защото нѣкои членове отъ бюрото, които сѫ били длѣжни по силата на тозъ членъ, да стоятъ постоянно при кутийтѣ отъ 8 часа сутренята, до 5 подиръ пладнѣ, т. е. трѣбало е да стоятъ на мястото, дѣто е ставало гласоподаванието, оставали сѫ кутийтѣ и сѫ ходили, незнаякъждѣ, вслѣдствие на което тѣ не сѫ испълнили прѣдписанието на чл. 13-и.

Послѣ г-нъ докладчика каза, че е нарушенъ и чл. 19-и. Азъ обрѣщамъ вниманието ви върху това, че е едно отъ най-същественитѣ нарушения, и по него трѣбва да се кассиратъ изборите, ако е станало. Каза се, че слѣдъ като се е свършило гласоподаванието, не е могълъ да бѫде узнатъ резултатъ въ сѫщия денъ; прѣброяванието се е прѣкъснало и на другия денъ сѫ ходили да питатъ, кой е избранъ и кой не е. Вие разбирайте, че законодателътъ, при редактирането на чл. 13-и е ималъ намѣрение, да може да тури единствения контролъ върху избора и е казалъ, щото резултата да се обявява въ сѫщия денъ, защото избирателитѣ сѫ, които контролиратъ правилността на избора, тѣ сѫ които контролиратъ правилността на бюрото, и тѣ сѫ, които трѣбва да знаятъ, да ли това, което сѫ искали, е излѣзо въ резултатъ. Сега неиска много трудъ, за да се разбере, колко е лесно да стане злоупотрѣбление, когато тозъ денъ, кога сѫ станали изборитѣ, избора не е обявенъ, и избирателитѣ си сѫ отишли, а на другия денъ бюрото е имало възможностъ да извади всичкитѣ бюлетини и да тури други. Тогава, какъвъ контролъ и каква гаранция имаме за правилността на избора?

Менъ ми се чини, че не е спазено едно отъ сѫщественитѣ прѣдписания, и влѣче кассиране на избора. Освѣнъ това, и да не бѣ така, да бѣха се спазили всичкитѣ прѣдписания, щомъ като сѫществува констатиранъ фактъ, че повечето отъ лицата, които сѫ избрани като депутати за Великото Народно Събрание сѫ нѣграмотни, то е естественно, че по чл. 86-и отъ Конституцията и чл. 27-и отъ Избирателния Законъ, избранинъ сами по себѣ си немогжъ да бѫдатъ депутати. И не трѣба много разискване върху това, трѣбба ли да се кассиратъ или не, ко-

гато самата Конституция и Избирателния Законъ ни даватъ това право.

Колкото до лицето Ст. Миховъ, менъ ми се чини, че никой неможе да го оспорява и, неможе да го спори до тогава, до когато непредстави равносилни или по-силни доказателства отъ тъзи, които Комисията има. Тамъ съществува документъ отъ Окрежж. Комисия, която казва, че лице Стефанъ Миховъ не съществувало въ Руссе. Следователно, който мисли, че съществува, или че Ст. Миховъ е тозъ, който се е явилъ тукъ, или ако нѣкой подъ това желае да стане депутатъ, трбвало е на връме да донесе доказателство и да каже, че казането отъ Комисията е невѣрно, и че наистина въ гр. Руссе има Ст. Миховъ. Може да има такова име и лице, и може да му е жално, че ще остави дружината си, но понеже въ комисията се намѣрва документъ, че Ст. Миховъ несъществува, ние неможемъ това лице да приемемъ за депутатъ, а може да дойде Ст. Минчовъ, Ст. Митовъ и пр. който може да ни представи равносилни доказателства, че Стефанъ еди кой е сѫщото лице.

Отъ всичко казано, мисля, разясненъ е въпросът и нѣма нужда да се говори повече.

Ст. Миховъ: Г да! Самъ, който е писалъ това име въ комисията и той, който е турилъ това име, е тукъ. Да каже той самъ тукъ.

Ив. Цветковъ: Г-да прѣставители! По Бѣленските избори не бихъ желалъ да говоря като членъ отъ Пост. Комисия, но тъй като г-нъ Ст. М. Киселовъ споменъ моето име, азъ съмъ прѣдизвиканъ да отговоря. Постоянната Комисия, г-да, въезъ основание чл. 24-и отъ Изб. Законъ, като е разгледала резултата отъ Руссенските, Тутраканските и Балбунарските избори, прѣгледала книжата и по Бѣленските избори. Прѣди всичко намѣриха се нарушені членове 13, 19 и 24; но като неможа да ги отхвърли, направи справка, за да улесни провѣрката въ Събранието.

Направи се справка въ Руссенското Градско Общинско Управление, което е компетентно да дава свѣдения за лицата, живущи въ града. Общинското Управление каза, че несъществува лице Ст. М. Киселовъ; имало фирма Ст. М. Киселовъ. И ще видите, че по-долу съществува друго име Ст. Симеоновъ. Следователно, Комисията неможеше да намѣри Ст. М. Киселовъ и да му даде Мандатъ; защото можъше да стане въпросъ: защо Постоянната Комисия дава на хората мандатъ, за да получаватъ дневни и прогонни за нищо. Ние, отъ една страна, прѣстав-

ляваме населението, а отъ друга пазимъ неговите интереси. Следователно, неможъхме да прогласимъ Бѣленските избори за законни.

К. Калчевъ: (Гласове: исчерпано е!) Азъ не бихъ желалъ да говоря, г-да, ако несъществува фактътъ, че ако Постоянната Комисия незнайше, не би заявила тукъ, и ако провѣрочната Комисия не би се опрѣла на фактътъ, че понеже Постоянната Комисия казала, че нѣмало такова име, то трбвало да се кассира избора.

Единственна причина за кассиране на тъзи избори може да е, ако сѫ прѣкъсвани изборитъ презъ деня; но, до колкото се споменъ, не сѫ били прѣкъсвани изборитъ, но не е имало надзоръ при провѣрката на гласоветъ. Азъ казвамъ, че само това може да биде мотивъ за кассиране на всичките избори, за да се неповтарятъ и утръ подобни нѣща, каквито е направила Руссенската Постоянна Комисия. Защото, г-да, фамилия Киселовъ съществува и е известна, и известно е, че и г-нъ Ст. Миховъ е членъ отъ фамилията Киселовъ, и освѣнъ това, вие виждате, че нѣма друго лице да контестира избора и да казва: азъ съмъ избранъ. Азъ неразбирамъ съображенietо, че защото г-нъ Ст. Миховъ Киселовъ ималъ картички съ „Ст. Миховъ“ а пѣкъ въ Банката се пишалъ съ Ст. М. Киселовъ; то не биъ сѫщия Ст. М. Киселовъ. Търговската фирма е друго нѣщо, г-да. Тя повечето пѫти носи множество число, на пр. Братия Киселови и т. н. но за себе си всѣко лице е компетентно да каже какъ се именува. Сега, самъ г-нъ Ст. Миховъ каза, че той е Ст. М. Киселовъ, Събранието е длѣжно да го признае, че е той. Даже е недостолѣпно да се разисква това нѣщо. Никакъ нетрѣба да се оспорява едно лице, което само казва, че е то и никой не го контестира. Тъй щото, самий мотивъ за кассиране само единого отъ Бѣленските прѣставители, е неправилентъ.

Относително неграмотността, има лица, които сами казватъ, че сѫ грамотни. Трбаше да се попитатъ, да ли сѫ грамотни или не, а не за всичките да се произнасяме сами ние.

Тъй щото, тукъ ако има мотивъ за кассиране бѣленските избори, тоя единственъ мотивъ е, прѣкъсванието на изборитъ. Всичко друго е празна работа.

Дуковъ: (Гласове: исчерпано е! исчерпано е!) Г-да прѣставители! (Шумъ. Гласове: исчерпано е! Не е исчерпано! Да говори!) Найнапрѣдъ съжалявамъ: (Гласове: исчерпано е!) Съжалявамъ, дѣто за два три дена еднаждъ ми се даде думата..... (Шумъ.

Тропание. Гласове: исчерпано е! Прѣдсѣд.: Моля тишина. Несмущавайте оратора.) Г-да прѣдставители! Азъ неможахъ да разберѣ мотивите за кассираніето на бѣленскитѣ избори, и немогѫ да се съглася напълно съ комиссията. Дѣйствително, въ нѣкои части, особенно въ това, че имало лица неграмотни, нищо нѣма какво да кажа, защото въ самата Конституция стои така. Ако има нѣкой не грамотенъ, може да се кассира. Но това, дѣто прѣброяванието на гласовете се е прѣвѣснalo, това, г-да прѣдставители, се заявява отъ единъ членъ, който е присъствувалъ при бѣленскитѣ избори. Той каза, че е станало насилие. Това нѣщо да, единъ ижъ заявено, нетрѣба да се земе въ съображеніе. (Шумъ. Не чюе се.) Нѣма истински фактове . . . (Шумъ.) На нѣкой человѣкъ името не се познавало. За това трѣбаше да се пита. За неграмотните не мога нищо да кажа.

Освѣнъ това, окол. Началникъ се е мѣсилъ и е настоявалъ да се избератъ нѣкои лица . . . (Мѣлва. Тропание.) Моля ви се г-да! (Гласове: долу!) Послѣ се каза най-напрѣдъ . . . (Тропание. Гласове: исчерпано е!) Имамъ ли думата господинъ прѣдсѣдателю?

Прѣдсѣд.: Моля тишина, г-да. Дадена е думата на г-на Дукова.

Дуковъ: (Продължава.) Нѣма да говоря дѣлго, защото правятъ шумъ. Ще заключа. Ако сѫ неграмотни нѣкои, нѣмамъ право да ги защищаваме; колкото за Ст. Миховъ, той самъ каза, че въ правителственитѣ книжа може най-добре да се види; слѣдователно, тамъ можемъ да се основемъ.

Дѣто се каза прѣкъсваніе въ прѣброяванието на гласовете, така е наистина, а тѣзи лица, които сѫ неграмотни, трѣба да се касиратъ. (Мѣлва. Гласове: исчерпано е!) . . . Като земемъ всичко това въ съображеніе, трѣба да рѣшимъ спорѣдъ съвѣстта ни, а не да кассирате само единъ человѣкъ, и това име, което му е дѣено отъ народа, да му се земе. Това не е полезно, самода се четкътъ протоколитъ. (Гласове: исчерпано е!) (Тропание.) Тѣзи, които тропатъ, нека си тропатъ. Нетрѣба пристрастно да се рѣшава. Най-сетне, кассирайте ги, ако съ това ще се оправи работата.

Прѣдсѣд.: Желае ли Нар. Събрание да се говори още по изборитѣ въ бѣленската околия? Който желае, да си дигне рѣката. (Меншество.) Малцина дигатъ. Ще рѣче, Нар. Събрание не желае да се говори. Ще се гласува, спорѣдъ както докладва комиссията. Единъ отъ тѣзи г-да, които сѫ избрани за прѣдста-

вители отъ бѣленската околия, по избора му е станало нарушение на чл. 13 и 19 отъ изб. законъ, а за другите чл. 27 отъ същии изб. законъ. Твой що то комиссията е направила такова заключение: всички лица, които сѫ избрани да се касиратъ. Приема ли Нар. Събрание това прѣложение? Който е на мнѣніе, щото всичките лица да бѫдатъ кассирани, да си дигне рѣката. Моля г-да квесторите да съобщатъ резултата.

Кв. Басмаджиевъ: Болшинство.

Ст. Михайловски: Не е болшинство. Прѣдлагамъ, щото едините да минатъ на лѣво, другите на дясното.

Прѣдсѣдателъ: Моля г-на Михайловски да сѣдне на мястото си, и додѣ не земе думата, да не говори. Болшинството е на онѣзи, които дигаха рѣкъ; а рѣкъ дигнаха всички, които бѫха за кассираніето. Зарадъ туй, моля кассираните г-да депутати да оставятъ залата на засѣданіята.

Ст. Михайловски: Това е обструкционизъмъ господи!

Прѣдсѣдателъ: Моля г-на Михайловскаго, да не си зема право, каквото нѣма.

Докл. Хр. Тодоровъ: Сливенска околия. Изборитѣ станали на 28 Септемврия, съгласно указа на регентитетъ. Изборътъ почналъ на 8 часа и траялъ до 5 часа. Всичките формалности на закона спазени. Най-много гласове получили: Тодоръ Кювлиевъ, Ив. Икономовъ, Джико Цоцковъ, Дели Мито Георгиевъ, Димитръ Г. Куртевъ, Савва Райновъ, Никола Русковъ и Али Каналовъ. Никакви заявления нѣма и комиссията моли да се утвърдатъ избранитѣ. (Утвърждаватъ се).

Ямболска околия. Съгласно указа на Регентитетъ, изборитѣ станали на 28 Септемврия. Всичките формалности на закона спазени. Избрани съ вишегласие слѣдующите г-да: В. Радославовъ, Маринъ Рашевъ, Мито Парушевъ, Видю Маневъ, Недѣлчо Минковъ и Костаки Х. Петрановъ. Понеже изборътъ е законенъ и редовенъ, комиссията моли да се утвърдатъ избранитѣ. (Утвърждаватъ се).

Котленска околия. Изборитѣ сѫ стапали на 28 Септемврия. Въ 8 часа избрано бюротъ при експрѣситетъ на члена националитетъ. Избора траялъ до 5 часа. Избрани съ вишегласие слѣдующите г-да: Димитраки Ивановъ, Захария Стояновъ, Тодоръ Станчевъ и Георги Доновъ. Всичко е станало редовно и законно; за това комиссията моли да се утвърдатъ изборитѣ. (Утвърждаватъ се).

Къжалъ-Агачска околия. Изборът станал съгласно указа на 28 Септемврия. Гласоподаванието започнало на 8 и се свършило на 5 часа. Избрани са следующите г-да: Д-ръ Планински, Георги Поповъ, Желъзко Перковъ, Таню Стояновъ, Жечю Ивановъ и Василь Дживизовъ. Всички книжа са споредъ закона, има само едно заявление противъ избрания В. Дживизовъ, отъ единъ избирател, че той — В. Дживизовъ — билъ даванъ подъ съдъ за злоупотребление на държавни пари; но понеже това заявление не съдържа основания, то комиссията го остави безъ последствие, и моли да се утвърдатъ избраните лица.

В. Дживизовъ: Понеже по тия избори се помена отъ докладчика, че имало заявление противъ мене, счетохъ за нужда да дамъ нѣкакъ обяснения.

Въ заявлението се казва, че съмъ билъ даванъ подъ съдъ за злоупотребление на държавни пари. Азъ казвамъ, че никога не съмъ билъ даванъ подъ съдъ за злоупотребление на държавни пари; последствие на това, моля Събранието да счига това заявление за нищожно, като дадено отъ едно лице, съ нѣкакви враждебни къмъ мене цѣли.

Прѣдѣдателъ: Прѣдложението на комиссията е да се приематъ избраните лица за законно избрани. Който не приема това прѣложение на комиссията, да си дигне рѣката. (Никой). Значи изборите се удърждаватъ.

Докл. Хр. Тодоровъ: Каваклийска Околия. Изборите станали на 28 Септемврий. На 8 часа се избрали бюрото и гласоподаванието траяло до 5 часа. Съ вишегласие избрани следующите г-да: Курти Велевъ, Радуль Янковъ, Ст. Димитровъ, Димо Димитровъ, Господинъ Поповъ и Димитъ Гиневъ. Книжата редовни, заявления нѣма. Комиссията моли да се утвърдятъ избраните лица. (Утвърждаватъ се).

Прѣдѣдателъ: Давамъ 5 минути отпусъ.
(Слѣдъ отпусъ).

(Звѣни). Засѣдането се продължава.

Ще се продължава докладванието отъ провѣрочната комиссия.

Г. Докладчика П. Славковъ има думата.

Докл. Славковъ: (Чете): „Докладъ по изборите въ Хасковския Окръгъ.

Хасковска Околия.

Хасковска Околия. Изборите не станали. Има единъ протоколъ, съставенъ и подписанъ отъ члена надзирателя А. Мазановъ, отъ Градскня Кметъ П.

Тончевъ и прѣдѣдателя на бюрото Петровъ съ слѣдующето съдѣржание: бюрото било избрано съгласно закона, почнало се гласоподаванието и въ 5 часа почнало се прѣброяванието на гласоветъ. Часа около $10\frac{1}{2}$ прѣзъ нощта, когато останале още отъ 2—3 кутии да се прѣброятъ гласоветъ, 10—12 души непознати дуихали едничката свѣщъ, която била тамъ, и въ тъмнината грабватъ бюлетините и нѣкой отъ книжата, почнали да ги късатъ, и въ това време чува се вистрѣль, което направило да се разидатъ, както прѣброятелите, тѣй и нѣкой отъ членовете на бюрото, вслѣдствие на което именатите съставили три листа протоколъ за развалиянето на бюрото.

Харманлийска Околия. На 28 Септемврий часътъ въ 10, повече отъ 120 избиратели избрали бюрото, гласоподаванието траяло до 5 часа споредъ пладнѣ; отъ 5167 избиратели присѫствуvalи и гласоподавали 806 и били избрани за прѣставители: Кирилъ Х. Яневъ 705 гл. Несторъ Марковъ 592 гл. Василь Теневъ 527 гл. Иванъ Узуновъ 475 гл. Теню Шанайотовъ 445 гл. Енчо Толевъ 335 гл. Колю Латевъ 334 гл. Гено Белчевъ 228 гл.

Ниакви нередовности нито заявления нѣма. Изборите законни и правилни, има два протокола единъ за съставяне на бюрото и други за избраните кандидати. Комиссията моли да се утвърдятъ. (Утвърждаватъ се).

Х. Елеска Околия. На 28 Септемврий часа по 8, повече отъ 50 избиратели избрали бюрото. Почнало се гласоподаванието, което траяло до 5 часа вечертьта. Отъ 5633 избиратели присѫствуvalи 1815 и споредъ прѣброяванието на гласоветъ, указано се, че отъ кандидатите получили най много гласове, а именно: Юранъ Маноловъ 1757 гл. Константинъ Х. Калчевъ 1754 гл. Владимиръ Недѣлевъ 1091 гл. Петъръ Калайджиевъ 1759 гл. Георги Ивановъ 1758 гл. Даскалъ Запрѣнъ 1079 гл. които се и провѣзгласили за прѣставители. Ниакво заявление нѣма, нередовности не сѫ се случили.—Комиссията моли да се утвърдятъ избраните лица. (Утвърждаватъ се).

Старо-Загорки Окръгъ.

Въ Чирпанската околия изборите сѫ станали на 28 Септемврий въ 8 часа сутринята, избрали се бюрото, гласоподаванието траяло до 5 часа. Отъ 8811 избиратели гласували 1743. Слѣдъ прѣброяванието на гласоветъ, указано се, че кандидатите, които сѫ намѣрили най-много гласове, сѫ следующите:

Д-ръ Михаиловъ съ 1558 гласа, Ив. П. Атанасовъ съ 1683 гласа, Ноне Х. Ивановъ съ 1558 гг., Стоянъ Молловъ 1558 гласа, Д. Ризовъ 1555 гг., Хр. Кожухаровъ съ 1548 гласа, Иванъ П. Петровъ съ 1551 гласа, Ив. Ганчовъ съ 1557 гласа. Никакви заявления, изборите законни и правилни. Комисията моли да се утвърдатъ избраните. (Утвърждаватъ се.)

Сливенска околия. Изборите станали на 28 Септемврия. Въ 8 1/2 часа предъ пладнѣ повече отъ 50 души избиратели избрали бюро, гласоподаванието траяло до 5 часа. Отъ 3416 избиратели гласоподавали 537 и най-много гласове сѫ намѣриле: Г. Атанасъ Митовъ 533 гласа, Г. Георги Караколовъ 513 гласа, Кръстю Щончовъ 508 гласа, Ив. Коевъ 508 гласа. Никакви заявления Изборите правилни и законни. Комисията е на мнѣние да се утвърдатъ избраниятъ. (Утвърждаватъ се.)

Казанлъшка околия. Бюрото законно. Отъ 11406 избиратели гласувале 3742. Избрани: Свѣщенникъ Караджовъ 3716, Б. Д. Папазооглу 3716, Илия П. Стоковъ 3715, Д. Драгневъ 3714, А. Минчовъ 3711, Хр. Духовниковъ 3710, М. Калжовъ 3710, Теодоръ Иванчовъ 3709, Ив. Хадженовъ 3707, Ив. Таукчиевъ 3707. Заявления нѣма, изборите законни и правилни. Комисията моли да се утвърдятъ. (Утвърждаватъ се.)

Стара-Загорска околия. Бюрото законно. Отъ избирателите присъствали 3920. Д-ръ Стояновъ 3669, Д. Начевъ 3652, Тодоръ Стоевъ 3528, Георги Беневъ 2941, Стойко Райковъ 3626, Хр. Гидиковъ 3521, Коню Попъ Нейковъ 3642, Петко Сивчовъ 3639. Заявления нѣма. Комисията моли да се утвърдятъ избраните. (Утвърждаватъ се.)

Ново-Загорска околия. Бюрото законно. Избиратели присъствали 2655. Избрани: Георги Поповъ 2530, Д-ръ Стояновъ 2540, Пеню Боневъ 2530, Колю Димитровъ 2526, Таню Пеневъ 2531, Никола Мановъ 2532. Законни и правилни. Комисията предлага да се приематъ за законни и правилни избраниятъ (Утвърждаватъ се.)

Доклад. Матакиевъ: (Чете): „Докладъ по изборите въ Търновската окръгъ. Изборите въ Търновската околия, споредъ книжата, представени въ комисията, се вижда да сѫ станали правилно и редовно; не сѫ станали никакви нередовности, не е имало никакво заявление нито извъредни случаи, изборътъ почналъ и свършилъ на врѣме, съгласно съ законата за изборите, 7875 души избиратели записани

въ списъците присъствали и гласували 1370 души и вишегласие добили: Стефанъ Стамболовъ, Петко Славейковъ, Захарий Градинаровъ, Иванъ Халачовъ, Панаистъ Славковъ, Христо Караминковъ, Никола Нидѣлковичъ и Миханъ Рачовъ. Комисията е на мнѣние, че изборите трѣбва да се подтвърдятъ. освѣнъ Ст. Стамболова, който е Регентъ и П. Славейковъ, който е пенсионеръ.“

Прѣдсѣдателъ: Комисията предлага да се потвърдятъ избраните г-да отъ Търновската околия, освѣнъ Ст. Стамболова, който е Регентъ и П. Славейковъ, понеже е пенсионеръ. Който не приема това предложение, да си дигне ржката. (Никой.) Приема се.

Доклад. Матакиевъ: (чете):

Изборите въ Горна Орѣховска околия сѫ станали редовно и правилно, споредъ законътъ, съ тия малки исключения, че единъ отъ писарите на бюрото се отстранилъ преди да се свърши гласоподаванието, а пакъ единъ членъ отъ бюрото и единъ писаръ никакъ не сѫ присъствали, и отъ протоколътъ съставенъ по изборътъ, не се вижда да сѫ биле назначени прѣброятели, както го изисква членъ 20 отъ закона за изборите, а само протоколътъ е подписанъ освѣнъ отъ членовете на бюрото, членътъ надзирател и кмета, още отъ седемъ души избиратели. Отъ 11000 души избиратели записани, гласоподавали 783 души избрали се слѣдующите дванадесетъ души прѣставители: Христо Велизаровъ, Никола Момчиловъ, Георгий П. Кюмерджиевъ, Стефанъ Н. Бояджиевъ, Стефанъ Ив. Цвикю, Христо Енчовъ, Кочо х. Димитровъ, Илия Костовъ, Василь Тодоровъ, Трайчо Китанчевъ, Никола Щирковъ и Стоянъ Дели-Неновъ. Комисията, като има предъ видъ, че никакви заявления не сѫ станали и никакви случаи, намира, че изборите трѣбва да се признаятъ за законни и да се подтвърдятъ. (Утвърждаватъ се).

Изборите на Еленската околия се намѣриха за редовни и правилни, при всичко, че бюрото не е било раздѣлено на достаточно число секции, както го изисква втората ал. на чл. 12 отъ закона за изборите, тъй като сѫ избрани осемъ души прѣставители, а бюрото е било раздѣлено само на две секции. Отъ 6736 записани избиратели гласували 617; избрани съ вишегласие Попъ Тодоръ Калинкинъ, Савва Фарашовъ, Петър Горбановъ, Миланъ Радивоеvъ, Стефанъ Бобчевъ, Петър Маноловъ, Иванъ П. Симоновъ, Стоянъ П. Михаиловски. Комисията е на мнѣние, да се признаятъ изборите за законни, и да се под-

твърдятъ, тъй като нѣма никакви заявления и извънредни случаи. (Удтвърждаватъ се).

Изборитъ на Трявненската Околия станали правилно и редовно споредъ законътъ за изборитъ, само при изброяванието на гласовете, 34 гласа излѣзли по малко, отъ колкото трѣбвало да излѣзатъ споредъ гласоподаванието; по тая причина избирателното Трявненско бюро е на мнѣние, споредъ протоколътъ му, да се признаятъ изборитъ за незаконни; комиссията обаче, като има прѣдъ видъ, че отъ 2770 записани избиратели присъствували и гласували 632 души, и че последниятъ избранъ кандидатъ Цонко Кировъ е получилъ 416 гласа, а подиръ него най-много получившиятъ има само 180, тъй щото побѣрканиятъ 34 гласа немогатъ да иматъ никакво влияние, за да се узнае правилността на изборътъ, и кой е получилъ вишегласие. Поради това, тя е на мнѣние, че изборитъ на Георги Стойчевъ, Драгошиновъ Колевъ, Бонъ Драгошиновъ и Цоню Кировъ за прѣставители въ Великото Народно Събрание отъ Трявненската Околия да се признаятъ за законни и подтвърдятъ. (Удтвърждаватъ се).

Дрѣновска Околия. Въ тая околия избори не сѫ станали. Има рапортъ на Окръжната Постояна Комисия, въ който се казва, че станалъ скандалъ; за това, не сѫ могле да станатъ изборитъ.

Кесаровска Околия. Изборитъ станали на 28 Септемврия, съгласно Указа на регентитетъ. Гласоподаванието почнало отъ 9 и траяло до 5 часа. Избрали биле 6 души прѣброятели, намѣсто 12 — споредъ чл. 12 отъ избирателния законъ — защото нѣмало достатъчно число избиратели. Отъ 2734 избиратели, присъствували 1082, а гласоподавали 1076. Най-много гласове получили: Никола II. Шиваровъ, Маринъ Добревъ, Никола Пенчовъ, Али Ефенди, Ахмедъ Ефенди, Стоянъ Ганевъ и Попъ Петко. Слѣдъ прочитанието на бюлетините отъ страна на бюрото, члена надзирател и той поискаш да ги прѣбреши, но при прѣброяванието, явява се единъ г-нъ на име Т. Добревъ и дръзнала една част отъ тѣхъ; освѣтъ това, има и заявление отъ члена надзирател Пасковъ, който казва (чете заявлението му буквально):

„1). Бюлетините сѫ късани отъ прѣсъдателя на бюрото.

2). Отъ село Стражица избирателите гласували по два пъти.

3). Двадесетъ и четери избиратели — турци, прѣсъдателя на бюрото върнали, безъ да имъ земе бюлетините.

4). Гласували сѫ двѣ общини Македонци, прѣселени прѣди двѣ недѣли въ общината.

5). Гласували турци, които сѫ взели паспорти и ще се изселватъ изъ Княжеството.

6). Секретаритъ на бюрото сѫ лица, които не сѫ вписани въ избирателните списъци.

7). Броите сѫ прибрали отъ кръчмите, и единъ отъ тѣхъ незаписанъ въ избирамите списъци по нѣмание избиратели.

8). Избора не законенъ, понеже се откраднаха бюлетините отъ едната секция, и бюрото не се окончателно произнесло въ правилния изборъ.

9). Кутиите и трите биле заключени съ по единъ кофарь, и ключовете биле въ прѣсъдателя на бюрото, на който съ единъ ключ се отключватъ двета кофара, а останалия съ неговия ключ; а другите три кутии биле само запечатани съ печата на Кесаровското общинско управление и печата повърнатъ кмету на речената община“.

„1). Членовете на Бюрото отказватъ да сѫ видѣли прѣсъдателя на бюрото да отнема правото на нѣколко избирателни лица, чрезъ късанието бюлетините имъ. На нѣкои избиратели действително сѫ скъсани биле бюлетините имъ отъ прѣсъдателствующите лица, а не отъ самия прѣсъдателъ, и то по удостовѣрение въ горните и чрезъ подаване бюлетини на други лица сродници или другари.

2). Единъ отъ избирателите, който си далъ бюлетината приемнала, за да даде другъ за брата си по незнане, който узналъ и му скъсва бюлетината отъ кмета на това село.

3). Членовете на бюрото едногласно опровергаватъ, че прѣложението на бюрото е отишло правото на 26 турци избиратели да гласоподаватъ.

4). Гласували сѫ отъ двѣ общини и села, а именно: Палтзларъ и Албалларъ, за избиратели, на които списъка прѣставенъ отъ Паскова прѣсъдателю послѣ откриванието на бюрото.

5). Гласоподаванието на турци избиратели, които сѫ взели паспорти за изселване, наистина въ бюрото, но съгласно съ настоящинието на г-нъ К. Паскова, на който бюлетините се приеха отъ члена Стояна Ганевъ, слѣдъ спора, понеже г-нъ Пасковъ заяви, че може да се заселятъ другадѣ въ Княжеството. Кмета имъ заяви, че били взели паспорти за изселване изъ Княжеството само 24 фамилии, а колкото сѫ гласували неизвестно.

6). Едни отъ секретарите сѫ прѣставили въ допълнителните списъци, но не утвърдени за изби-

ратели, когато заедно съз представените списъци тръбаше да признае и този г-н К. Пасковъ, понеже допълнителния списък на селата Палазларъ и Анбалланъ едновременно представени на Окол. Началникъ.

7). Шо се отнася до бройниятъ на бюрото, то твърдѣ добре сме изявили въ началото на настоящия протоколъ.

8). Относително изборите да ли сѫ законни или не, бюрото може да се произнесе, понеже стана всичко редовно при присъствието на голѣма тинина, а слѣдъ провѣрванието на всичките бюлетини отъ бюрото, почнаха да се повѣряватъ частно отъ г-на Паскова, въ присъствието теже на бюрото, именно за съмнителното лице Попъ Петко отъ страна на Паскова въ удостовѣрение на бащиното му име, се яви вънъ отъ залата (засѣдателната стая на бюрото) г-нъ финансия нагледникъ при Ковчеж. Общинско Управление Т. Добревъ, който съ едно повикване на г-на Паскова отъ бюрото, излѣзоха вънъ отъ залата. Слѣдъ малко врѣме се яви г-нъ Пасковъ и почна да продължава понататъшното провѣрване на бюлетините, въ сѫщото врѣме се яви финан. наглед. Т. Добревъ, твърдѣ познатъ на членовете: Х. Атанасъ Христовъ, Щоню Русевъ и Василъ Георгиевъ и отъ предсѣдателя Н. Шиварова, разярено грабна провѣряющата се отъ г-на Паскова една врѣска бюлетини, скъса ги, и излѣзна вънъ отъ залата, сѫщевременно придруженъ отъ г-на Паскова, който послѣ никакъ се не яви на бюрото, което слѣдващо понататъшното си дѣйствие. Въ врѣме на това явление присъствуваше г-нъ Кесаровския Окол. Началникъ, който твърдѣ хладнокръвно се отнесе къмъ това.

Отговора на 9-та точка е изясненъ въ протокола при съставянието на бюрото.

Протоколъ не е подписанъ, защото Пасковъ не се съгласилъ да направи това, по причина, че по-далъ заявлението противъ избора; посѣдство на това, послѣдвали три телеграмми отъ страна на бюрото до Търновския Окръженъ Управителъ. Тия три телеграмми се намиратъ въ книжията, както и една телеграмма отъ Търновския Окръженъ Управителъ до предсѣдателя на бюрото, но мисля, че е излишно да се четатъ.

Комисията, като зима предъ видъ, че отъ самия протоколъ се вижда, че само 40 бюлетини сѫ биле скъсаны, че друго всичко е станало редовно, че члена — надзирателъ, въ своето заявление не укажва на лицата, не указва именно, кои сѫ нѣмали

право да гласоподаватъ; по тия причини — при всичко, че били дръпнати и скъсаны нѣколко бюлетини — комисията, като има предъ видъ, че 40-те бюлетини немогатъ да влияятъ върху резултата на избора, тъй като, ако и да се притурятъ на последующия кандидатъ, който е получилъ 173 гласа, пакъ нѣма това число да надмине числото на гласовете, което е получило по-първия отъ него кандидатъ — а той получилъ 348 гласа — по тия причини, комисията е на мнѣние да се подтвърди този изборъ.

Предсѣдателъ: Желае ли нѣкой да говори по този изборъ?

Конкилиевъ: Чухте, г-да представители, отъ г. докладчика на почитаемата комисия, какъ сѫ станали изборите въ Кесаровската Околия. Азъ съ голямо съжалѣние, неможа да се съглася съ г. докладчика, че този изборъ е станалъ правиленъ и редовенъ, съгласно сѫществуващите у насъ закони. Не бѣше единъ доводъ, не бѣха два, но цѣли десетъ доводи отъ надзирателя на постостоянната комисия. Чухъ, че тамъ сѫ скъсаны бюлетини, когато сѫ били подавали отъ избирателите, отъ самия предсѣдателъ на бюрото; че сѫ гласували хора незаписани въ списъците; че сѫ подавали гласове нѣкой Черногорци или Македонци, които сѫ били прѣселени тамъ скоро, послѣ други, които щѣли да се изселватъ на друго място и пр. Прѣдъ видъ на това не ще дума, че сѫ нарушени напълно, чл. чл. 4, 5, 6, 7, 16 и 18 отъ избирателния законъ затова, защото тамъ гдѣто предсѣдателя на бюрото скъса самъ бюлетините, гдѣто крадятъ бюлетини, гдѣто кугиитѣ не сѫ запазени отъ насилие, какъвъ изборъ може да стане!

Азъ немога да се съглася съ комисията, че този изборъ е законенъ и моля почит. Събрание да го касира.

Доклад. Мотакиевъ: Г-да представители! Комисията доволно дѣлго се занима съ този изборъ, зима въ сериозно внимание всичките факти, изложени отъ члена надзирателя при този изборъ; зима предъ видъ отговора на бюрото по тия факти; сѫщо зима предъ видъ, че отъ самия протоколъ се види, че заявленията сѫ станали, слѣдъ като сѫ били прѣброени бюлетините вечерята. Тоя, който контестира тия избори, именно той е искалъ да провѣри бюлетините, и когато е правилъ това, тогава сѫ били откраднати нѣколко бюлетини. Слѣдователно, на бюрото е било известно, колко гласове сѫ били пуснати, и колко сѫ били откраднати.

На избора присъствували 1082 избиратели, а от тяхъ гласували 1076 души, за това подробно се говори въ протокола. За много точки, за които член-надзирател е далъ заявление, не можат да се земат въ внимание, защото това заявление го е далъ следъ свършванието на избора. Напримѣръ той казва, че кутиите нѣмат редовни ключове; лошо били запазени, че бюллетините сѫ драли, че хора, които нѣмат право да гласуподаватъ, гласували; но всичко това се види да го е направилъ, следъ като сѫ били грабнати бюллетините, и отъ протокола даже се види до една стъпень, че за грабенитето на билетите е причината самъ Пасковъ. Въ протокола се види, че самъ Пасковъ, безъ да има право да провѣрява гласовете, поискашъ да ги провѣри, и когато ги провѣрвалъ, явява се нѣкакъвъ си финансовъ наглѣдникъ, който наговорилъ още нѣколко души и дръпналъ около 40 бюллетини. Слѣдъ него отъ залата на бюрото излиза Пасковъ, и не се връща вече. Поднесели му да подпише протокола, но той отказалъ. По надолу се вижда, че и той билъ кандидатъ и е конкуриралъ съ други кандидати; а отъ лицата, на които сѫ били върнати бюллетините нѣма заявление, които сѫ били най-заинтересувани, и ако е станала неправилностъ, трѣбва ние сами да заяви.

По всичките тия причини, комиссията повече даде вѣра на бюрото, което е състояло отъ 25 души, отъ колкото на едно лице, което макаръ да е имало право да присъствува въ избора, абаче, като е билъ самъ заинтересуванъ въ избора, и самъ е съдѣстувалъ да се грабнатъ бюллетините, като е виждалъ, че нѣма да се избере той, защото понапредъ той самъ е дѣйствуvalъ да гласуватъ едни, които не сѫ имали това право, а послѣ, като не се избрали, дохожда да оспорява избора съ горните мотиви; предъ видъ на всичко това не е могла да дойде до друго заключение, освѣнъ до това да отблъсне неговото заявление и да се повѣрва повече на бюрото.

Въ заключение, комиссията не намира основания за касиране на избора, и моли да се утвѣрдатъ избраните.

B. Недѣлевъ: Азъ, мисля, г-да, че това заключение, което е далъ самъ членъ надзирателъ, който е билъ пратенъ да надзира изборите, е достатъчно да накара всички, малко да се позамислятъ предъ да се произнесатъ за или противъ избора.

Всички ще се съгласите съ мене, че когато законодателът е постановилъ, щото при всѣки изборъ да има по единъ членъ отъ окръжния съвѣтъ — кой-

то е тоже изборно учреждение — е ималъ предъ видъ да има контролъ; да не би единъ членъ отъ бюрото, като излѣзе вънъ, други притуля бюллетини и да се промѣни разултата на избора. Чини ми се, че това, което Пасковъ — членъ надзирателъ — е донесъ на постоянната комиссия, не е маловажно да се прѣмине мѣлчаливо и да се приеме исцѣло изборъта за правиленъ. Чухте, че и отъ самото избирателно бюро не се прѣмѣлчава, че двѣ цѣли общини Македонци гласували, при всичко, че преди двѣ недѣли били заселени тамъ. Чл. първи отъ избирателния законъ казва, че всички Български траждане сѫ избиратели, щомъ сѫ на възрастъ по-горѣ отъ 21, които се ползватъ съ граждански и политически права дни чл. 21 отъ Конституцията — и които сѫ постъянни жители на нѣкоя община, или сѫ се поселили тамъ непомалко отъ шестъ мѣсеки. Чухте вие, че избраните г-да сѫ получили до 400 гласа всѣки; сега, ако предположимъ, че всѣка една отъ тия двѣ общини има по 200 души избиратели, значи, че тия г-да сѫ избрани само отъ двѣте общини, и менъ ми се чини, че при такива обстоятелства неможемъ да приемемъ избори за правилни и законни. Неможе още да се испусне изъ видъ и това, че кутиите не сѫ били заключени съ два ключа, както го изисква закона, но само единъ. Законодателътъ, като е постановилъ това, ималъ е предъ видъ, да има гаранция въ изборите; и за това именно е казано единъ ключ да държи предсѣдателя на бюрото, а другия члена надзирателъ. Щомъ като тия кутии сѫ били затворени само съ единъ ключ, който е държалъ предсѣдателя на бюрото, то члена — надзирателъ не е ималъ възможностъ да контролира пущанието на бюллетините и предсѣдателъ е можалъ да отваря кутиите и да прави каквото иска. Не е тѣй сѫщо маловажно и обстоятелството, че сѫ били късанни бюллетини, че нѣкои избиратели, които сѫ били записани и били приети да гласуватъ, а послѣ дошли други които не били записани и били приети. Всичките тия нѣща сѫ нарушения, които влечатъ подиръ себѣ си касиране на избраните. Най главното нѣщо, на което трѣбва да се обѣрне внимание е, че двѣ цѣли общини, които сѫ гласували, сѫ били скоро тамъ заселени, и тия двѣ общини напълно сѫ въ състояние да измѣнятъ разултата на избора; а ако не сѫ гласували напълно съмъ, убѣденъ, че разултата щѣше да биде другъ.

Предъ видъ на горното, не съмъ на мнѣніе да се приеме избора за правиленъ и законенъ.

Къйбашевъ: Г-да прѣдставители! Заинтересуваме принципа на т-на Недѣлева и ще говоря за него. Той каза, че гаранцията на избора се състои въ члена на окр. съвѣтъ. Законодателя за това е турилъ това, за да освѣтли Нар. Събрание. Нѣма да отхвѣрлимъ принципа, но нѣма да откажемъ такъ, че такива членове въ нѣкои случаи могатъ да бѫдатъ не полѣзни или полѣзни за закона. Рѣководимъ отъ това, че ясно се доказва, и както знаемъ всички, избирателни списъци напрѣдъ се зинатъ отъ члена и се повѣряватъ на бюрото. Г-нъ Недѣлевъ каза, че били незаконно избрани тѣзи прѣдставители и трѣбало да се кассиратъ. Г-да! Члена на окр. Съвѣтъ е приелъ списъците и ги прѣдалъ на бюрото, и то не подиръ обѣдъ, но сутринта сѫ били дадени заедно съ другите списъци. Тукъ се интересувалъ членъ — надзирателя да се избере. Г-да! Ако е хубавъ прѣщедента да варди закона члена на окр. съвѣтъ, то трѣба да вардимъ и правото на избирателитѣ. Прѣставете си, че тукъ се доказва, че послѣдният е билъ избранъ съ 499 гласа, а Н. Пасковъ билъ съ 170; притурили още 130 гласа, но пакъ има разлика и ще видите, не избирателитѣ дали гласъ за тѣзи г-да, които присъствуватъ тукъ. Нѣма какво да се каже, освѣнъ, че комиссията е много добре направила, като е приела за законни тѣзи избори, и, че трѣба да се приематъ за такива. Гласове: исчерпано е!

Прѣдсѣдателъ: Желае ли Народното Събрание още да се говори по този въпросъ? (Гласове: не желае). Ще се тури на гласуване. Има двѣ прѣдложения, първото прѣдложение е отъ комиссията, да се признаятъ тѣзи избори за законни, и второто отъ г-на Недѣлева, да се кассиратъ тѣзи избори. Ще се гласува първото, който приема прѣдложението на комиссията, да се признаятъ тѣзи избори за законни, да си дигне ржката. (Вишегласие..)

Докладч. Матакиевъ: (Чете): Шумненский Окрѣгъ Шумненска избирателна околия: Комиссията намира изборитѣ за редовни и поддѣжатъ на подтвѣрждение, при всичко, че отъ протоколътъ на избирателното бюро не става явно, да ли при изборитѣ сѫ прѣпятствували градския кметъ и надзирателя отъ Окрѣжната комиссия и протоколътъ не е подписанъ отъ тия лица, и още въ протоколътъ не фигурира, кои общини сѫ взели участие въ изборътъ.

Прѣдсѣдателъ: Желае ли нѣкой да говори по тѣзи избори? (Не желае.) Ще се вотира. Който не приема тѣзи избори за законни и правилни, да си

дигне ржката. (Никой не дига). Утвѣрждаватъ се за законни.

Докладч.: (Чете): Ески Джумайска Околия. Изборитѣ се намѣриха редовни и правилни, при всичко, че въ протокола съставенъ отъ избирателното бюро не става явно, да ли и члена отъ Градското Общинско Управление е присъствувалъ или не, и протоколътъ не е подписанъ отъ надзирателя, членъ отъ Постоянната Комиссия и отъ членътъ отъ градското общинско управление. По този изборъ сѫ станали и двѣ заявления, които комиссията счита за не важни и не имѣющи никакво значение върху правилността на изборътъ.

Прѣдсѣдателъ: Желае ли нѣкой да говори по изборитѣ на тази околия?

Д. Тончевъ: Мисля, не ще бѫде злѣ, ако г-нъ Докладчикъ отъ тази секция на комиссията прочете дума по дума тѣзи двѣ заявления, за да видимъ, да ли не се посочватъ нѣкои сѫщественни нарушения, защото, мисля, че комиссията, при разглеждане и изучване изборитѣ на тази околия, може да е испустнала изъ прѣдъ видъ тѣзи нарушения.

Прѣдсѣдателъ: Желае ли Народното Събрание да се четкатъ тѣзи заявления? (Гласове: не желае). Който желае, да си дигне ржката. (Никой не дига). Слѣдователно, Народното Събрание не желае да се четкатъ заявленията. Ще се вотира. Който не приема за законни тѣзи избори, да си дигне ржката. (Никой не дига). Значи, че изборитѣ въ тази околия се признаватъ за правилни и законни. — Моля г-на Докладчика да продължава

Докладч. Матакиевъ: Прѣминавамъ къмъ изборитѣ на Османъ-Пазарската Околия. (Чете): Комиссията намира изборитѣ законни и редовни, при всичко, че протоколътъ за съставянието на бюрото не е подписанъ отъ всички избиратели, а отъ членовете на избраното бюро, и още протоколътъ за изборитѣ не е подписанъ отъ надзирателя отъ Градския кметъ, и не сѫ означени въ протоколътъ, кои общини сѫ взели участие въ изборътъ.

Прѣдсѣдателъ: Комиссията прѣдлага, изборитѣ въ Османъ-Пазарската околия да се признаятъ за законни. Който не приема това прѣдложение, да си дигне ржката. (Никой не дига).

Докладчикъ: Прѣславска Околия. (Чете): Изборитѣ се признаватъ за правилни и редовни, при всичко, че протоколътъ за избиране на бюрото не е подписанъ отъ всичките души присъствующи, а само отъ 7 души и отъ членовете на бюрото, и про-

токолътъ за изборитъ не е подписанъ отъ чл. надзирателя и отъ градския кметъ за 202 бюлетина.

Прѣдѣдателъ: Който не приема да се признаватъ тѣзи избори за законни, да си дигне ржката. (Никой не дига). Значи, приема се.

Докладчикъ: (Чете): Ново-Пазарска Околия. Изборитъ се признаватъ за правилни и редовни, съ същите забѣлѣжки, направени по изборитъ въ Прѣславската Околия.

Прѣдѣдателъ: Комиссията прѣдлага тѣзи избори да се признаватъ за законни. Който не приема това прѣдложение, да си дигне ржката. (Никой не дига). Слѣдователно, се признаватъ тѣзи избори за правилни и законни. Моля г-на Докладчика Бенева да захваше мѣстото си на трибуната.

Доклад. Беневъ: (Чете): Варненски Окрѣгъ, Новоселска околия . . . . .

ДОКЛАДЪ

По изборитъ на Варненски Окрѣгъ.

Новоселска околия. — Бюрото се отвори за ранната на 10 часътъ, понеже по рано не се събрали достаточното число грамотни избиратели и протокола за избирането му е билъ съставенъ и подписанъ повече отъ 50 души избиратели, съгласно закона за изборитъ. Гласоподаванието е слѣдвало редовно, и бюрото се закрило на 5 часътъ посрѣдъ пладня. Отъ лицата записани въ избирателните списъци, гласували 1766 души. Отъ прѣброяването на бюлетините се вижда, че числото на гласоподавателите, отбѣлѣзани върху списъците, е съгласно закона; никакво заявление не съществува противъ законността на изборитъ. Прѣдъ видъ на горѣзложеното, и тѣй като не сѫ нарушили нѣкакви формалности, прѣвидени отъ закона, комиссията е на мнѣніе да се приематъ за законно избрани прѣставители на Варненската околия г-да: Георги Живковъ избранъ съ 1761 гл., Георги Паунчевъ съ 1750, х. Христаки Стояновъ 1743 гл., Хюсепинъ Еф. Сакаоглу съ 1457 гл. Ахмедъ Ефенди Зюлкюоглу съ 1644 гл. Георги Драгановъ съ 1544 гл., Фасфи Ефенди съ 1467 гл. и Никола Правадалиевъ съ 1740 гл.

Прѣдѣдателъ: Комиссията прѣдлага изборитъ въ Новоселската околия, Варненски Окрѣгъ да се признаятъ за законни. Който не приема това прѣдложение, да си дигне ржката. (Никой не дига). Значи, тѣзи избори се признаватъ за законни.

Докладчикъ: (Чете):

Варненска околия: — Бюрото се отворило точно на 8 часътъ, и протокола за избирането му билъ съставенъ и подписанъ отъ повече отъ 50 души избиратели, съгласно съ закона за изборитъ. Гласоподаванието слѣдвало редовно, и бюрото се закрило на 5 часътъ подиръ пладня. Отъ лицата, записани въ избирателните списъци, гласували 1766 души. Отъ прѣброяването на бюлетините се вижда, че числото на гласоподавателите, отбѣлѣзани върху списъците, е съгласно закона; никакво заявление не съществува противъ законността на изборитъ. Прѣдъ видъ на горѣзложеното, и тѣй като не сѫ нарушили нѣкакви формалности, прѣвидени отъ закона, комиссията е на мнѣніе да се приематъ за законно избрани прѣставители на Варненската околия г-да: Георги Живковъ избранъ съ 1761 гл., Георги Паунчевъ съ 1750, х. Христаки Стояновъ 1743 гл., Хюсепинъ Еф. Сакаоглу съ 1457 гл. Ахмедъ Ефенди Зюлкюоглу съ 1644 гл. Георги Драгановъ съ 1544 гл., Фасфи Ефенди съ 1467 гл. и Никола Правадалиевъ съ 1740 гл.

(Д. Тончевъ заема прѣдѣдателското място).

Прѣдѣдателъ: Който не приема тѣзи избори за законни, да си дигне ржката. (Никой не дига). Значи, тѣзи избори се приематъ.

Докладчикъ: (Чете):

Балчикска Околия. — Бюрото се открило въ $8\frac{1}{2}$ часътъ, и протоколъ за избирането му е подписанъ отъ изискуемото число избиратели, съгласно съ избирателния законъ; гласоподаванието станало редовно и бюрото било закрито на 5 часътъ посрѣдъ пладнѣ. Отъ лицата, които сѫ записани въ избирателните списъци, гласували 881. Прѣброяването на бюлетините е равно съ числото на имената, отбѣлѣзани въ списъците, че сѫ гласоподавали, и противъ законността на тоя изборъ не сѫществува никакво заявление. По тѣзи причини, и понеже сѫ спазени сичките изисквания на избирателния законъ, комиссията е на мнѣніе да се приематъ за законно избрани прѣставители на Балчикската Околия, и да се утвърдятъ въ това качество отъ почит. Велико Народно Събрание Г-да, X. Василь Колевичъ, който е избранъ съ 884 гл. Никола Ючормански 672 гл., Свещенникъ Мус-

таковъ 670 гл., а колкото за г-на Велико Ивановъ, който е избранъ съ 525 гласа, тъй като, споредъ свѣдненията, получени въ комиссията, той билъ неграмотенъ, то комиссията мисли, че това тръба да се испита, и ако се докаже истина, тогасъ изборатъ на г. В. Ивановъ да се касира (Акъндийски прѣставителъ).

Прѣдѣлъ: Желае ли нѣкой да говори по изборитѣ на Балчикската околия?

Лазаръ Дуковъ: Имало едно заявление, казва г-нъ докладчикъ за Велика, че билъ неграмотенъ. Наистина, не зная, доколко е грамотенъ, но зная, че е членъ въ окр. съвѣтъ въ Варна, и ние нѣмаме никакви държани протоколи безъ неговия подпись. Азъ не зная, какъ може да се каже, че е неграмотенъ? Азъ казвамъ, че той е грамотенъ.

Прѣдѣлъ: Г-нъ В. Ивановъ е неграмотенъ. Моля негова милостъ да заяви.

Велико Ивановъ: Нека кажатъ моите другари.

Прѣдѣлъ: Вие тръба сами да кажете.

В. Ивановъ: Зная. (Гласове: тогава прието).

Докладчикъ: Г-да прѣставители! Комиссията, споредъ заявлението, което имаше въ нея, неможѣше, освѣнъ да каже тукъ; но щомъ той самъ заявява, че е грамотенъ, неостава, освѣнъ да се приеме за депутатъ.

Прѣдѣдателъ: И тжъ, който не приема тѣзи избори за законни и правилни, да си дигне ржката (Никой не дига). Значи, тѣзи избори се признаватъ за законни.

Докладчикъ: (Чете):

Провадийска Околия. — Бюрото се отворило точно на 8 часътъ, и протоколъ за избирането му има подписанъ отъ достатъчно число гласоподавачи, съгласно съ изискванията на избирателния законъ. Гласуванието слѣдвало редовно, и бюрото се закрило въ 6 часътъ послѣ пладнѣ. Отъ лицата, записани въ избирателните списъци, гласували 1434 души, но споредъ прѣброяването на бюлетинитѣ, оказало се чи. слото имъ 1439; слѣдователно, имало 5 бюлетини повече пуснати въ урната, отъ колкото сѫ лица гласували, което обаче нѣма никакво влияние върху резултата на изборътъ. Нѣкой лица заявили на бюрото, че имало избиратели, които раздавали готови бюлетини, и искали това да прѣстане, но, бюрото, като счело че съ това никакъ се не ограничава свободата на избирателитѣ да гласуватъ за когото си щажтъ, не взело мѣрки за прѣпятствуване. Други пакъ се жалвали на бюрото срѣщу присѫствието на помощникъ про-

курорътъ въ залата на изборитѣ. Никакво друго по сѫществено заявление, основано на законътѣ, не сѫществува. Комисията, като зема прѣдъ видъ, че съкой избирателъ е свободенъ да хвали и прѣпоръжча който обича кандидатъ, стига това да става съ убѣждение и доброволно, безъ никакво насилие или принуждение, и че въ горѣномѣнатий случай дѣйствително не е ставало никакво принуждение върху нѣкого отъ избирателитѣ; като взе прѣдъ видъ колкото за присѫствието на прокурорский помощникъ въ залата на изборитѣ, че никадѣ не е казано дали той не е билъ записанъ въ избирателните списъци, та дали и той не е ималъ право на гласоподавание, и най послѣ, че просто едно негово присѫствие не е могло да влияе върху резултата на изборитѣ: предъ видъ на всичко горѣзложено, и понеже не сѫ нарушени формалностите прѣдписани отъ избирателния законъ, комисията е на мнѣніе, да се приематъ за законни избранни и да се утвърдятъ за народни прѣставители на Провадийската Околия Г-да: Илия Кировъ избранъ съ 1237 гл., Иванъ Стояновъ съ 1041 гл. Лазаръ Дуковъ 1006 гл., Х. Ави Бекировъ съ 911 гл., Гачу Кошевъ съ 470 гл., и Риза Бей Юмеровъ, който е избранъ отъ послѣ около съ 1080 гл.

Прѣдѣдателъ: Имали нѣкой да говори по изборитѣ, станали въ провадийската околия? (Нѣма). Комисията прѣдлага, щото изборитѣ станали въ провадийската околия да се признаятъ за правилни и законни. Който не приема това прѣдложение, да си дигне ржката. (Никой не дига). Значи, тѣзи избори се утвърдяватъ.

Докладчикъ: (Чете):

Добричска Околия. — На 28 Септемвр. т. г. съгласно съ Указътъ на г. г. Регентитѣ, станалъ изборътъ за народни прѣставители въ тая околия. Присѫствувалъ членътъ надзирателъ отъ окр. комисия, както и градский Кметъ. Бюрото се отворило точно на 8 часътъ, протоколъ за избирането му има. Членътъ подписанъ въ избирателните списъци, гласоподавали 2013 души, бюлетинитѣ впуснати въ урната, по отмѣтките на списъците; числото на гласувавшите избиратели възлѣза на 2002 души, отъ което слѣдва, че между еднитѣ и другитѣ сѫществува една разлика отъ 11 гласа, което обаче нѣма никакво влияние върху резултата на изборитѣ. Заявления има нѣколко, тѣ сѫ отъ селата: Чаурлъ, Османъ Факъ, Кара-Суларъ, Карааларъ, Калфа и пр. Но тѣ не съдържатъ сѫществено никакво оплакване, никакво нарушение на законътѣ, тѣ само се оп-

лакватъ, че не могли да гласоподаватъ, защото не били записани въ избирателните списъци. Прѣдъ видъ на това обстоятелство, че записванието на тия лица е трѣбalo да стане много по-рано, съгласно съ закона (чл. 7.) избирателниятъ, когато сѫ се прѣглеждали избирателните списъци, и прѣдъ видъ на това, че записванието на всѣки избирателъ зависи отъ самаго него или отъ сѫщиятъ кметъ на селото, които сега, слѣдъ като е станалъ изборътъ, неоснователно подаватъ заявления да се оплакватъ, че не сѫ имъ позволили да гласоподаватъ въ изборитъ станали на 28 ий Септемврий. Слѣдователно, бюрото по законно основание отказало да приеме бюлентините на тия избиратели, съгласно чл. 16 отъ избирателния законъ, прѣдъ видъ на това още, че сичките изисквания на избирателния законъ сѫ напълно спазени, и никой формалности не сѫ нарушен, то комиссията е на мнѣние да се приематъ за законно избрани прѣставителите отъ добричската околия, и да се утвѣрдятъ въ това качество г-да: Фанджкли Сали избранъ съ 1323 гл.; Ебулеисъ Ежнди съ 1323 гл.; Иванъ Ивановъ съ 1318 гл.; Юрданъ Х. Ивановъ съ 1324 гл.; Стоянъ Златевъ съ 1324 гл.; Мустафа Кочмарли съ 1323 гл. Моню Абаджиевъ съ 1322 и Исмаил Шахинларлъ съ 1323 гласа.

Прѣдсѣдателъ: Който не приема прѣложение то на комиссията, щото изборитъ, станали въ добричската околия да се признаятъ за правилни и законни, да си дигне рѣката. (Никой не дига). Значи, тѣзи избори се утвѣрдяватъ. — Моля г-на докладчика Духовникова да захване мястото си на трибуната.

Доклад. Духовниковъ: (Чете);

ДОКЛАДЪ

По изборитъ отъ ломский окржгъ за третото Велико Нар. Събрание.

Ломский окржгъ.

Ломска околия. На 28 Септемврий тая година избирателите отъ ломската околия, въ присѫствието на члена секретаря отъ окржната комиссия Василь Т. Момчевъ на брой повече отъ 100 души се събрали въ градската градина и частътъ въ 9 си избрали законно бюрото, за което и съставили редовенъ протоколъ, бюрото завзело своето място, и раздало бѣли бюлентини на избирателите, пристигнали до избиранието 8 души прѣставители. Гласуванието почнало часа по 9, и слѣдвало редовно, на $1\frac{1}{2}$ часа; послѣ

това, една тѣлца прѣводителегувана отъ Димитра Бимбичъ, Лукувъ Христо Ивановъ, Гужю Илиевъ и пр., сѫ поможила да побърка правилниятъ ходъ на изборитъ, но неможла да успѣе, а само ѝ се удало да отцѣпи . . . . недоволните избиратели, но съ това не се побъркалъ ходътъ на изборитъ, гласоподаванието траяло до $5\frac{1}{2}$ часа вечерътъ, и слѣдъ отварянето на урните, което станало въ присѫствието на 40 души избиратели, намѣрило се, че отъ всичките избиратели, на брой 8877 гласували само 476 избиратели и отъ 26 души кандидати, които сѫ вписани въ протоколите най много гласове получили слѣдующите лица:

1. Иосифъ Богдановъ отъ градъ Ломъ 420 гл.
2. Игнатъ Вълчевъ отъ село Вълчедърма 390 гл.
3. Спасъ Първановъ отъ село Комощица 357 гл.
4. Илия Ц. Щърбановъ отъ гр. Ломъ 335 гл.
5. Янкуль Къневъ отъ с. Крива бара 291 гл.
6. Андрей Дамиановъ отъ с. Митковецъ 216 гл.
7. Райчо Георгиевъ отъ с. Игнатиево 206 гл.
8. Георги Алексовъ отъ г. Ломъ 159 гл.

Протести има два: една подписанъ отъ 14 души избиратели, съ които осаждатъ постъпката на съмителите, втори подписанъ отъ 4 души избиратели, противъ окржните управители, които ужъ подстреквали тѣлата. Тоя протестъ е оправенъ до бюрото, но бюрото, като взело въ внимание, че управителятъ си испълнявалъ доста добре длѣжността въ време на изборитъ, а нищо противъ, постановило да се не взема въ внимание заявлението имъ.

Комиссията, като взе прѣдъ видъ редовността на изборитъ, и като взе прѣдъ видъ, че подадените два протести не се относятъ къмъ неправилния ходъ на изборитъ, приема изборитъ за правилни и редовни и моли Събранието да ги утвѣрди.

Прѣдсѣдателъ: — Желае ли нѣкой да говори, по изборитъ въ ломската околия? — (Гласове; не желае.) Ако нѣма кой да говори, ще се гласуватъ. Който не приема тѣзи избори за законни и редовни да си дигне рѣката. (Никой не дига.)

Никой не дига, слѣдователно, Събранието признава за законни тѣзи избори.

Докладчикъ: (Чете):

Берковска околия (ломски окржъ).

На 28-ий мѣсецъ Септемврий тая година, жителите отъ гр. Берковица и околията му, се събрали въ общинското гр. управление, въ присѫствието на

г-на прѣдсѣдателя на окръжната постояннa коммисия Ев. Лозановъ и кметътъ на берковското гр. общ. управление Тодоръ Помаковъ, и първий разяснилъ цѣлъта на Събранието, слѣдъ което си избрали бюро, за което и станало протоколъ, подписанъ отъ нуждното число избиратели. Бюрото завзло своето място и тѣкмо часа въ 9 прѣди пладня, почнало гласоподаванието. То траяло часа до 5 подиръ пладня. Въ разстояние на това време нѣмало никакво разногласие, и при отваряне на урните се указало, че отъ всички избиратели на цѣлата околия на брой . . . . гласували само 1428 избиратели, които сѫ гласували за 10 души кандидати; отъ тѣхъ най много гласове получили слѣдующите лица:

1. Георги Клисурски отъ г. Борковица 1426 гл.
2. Каменъ Симеоновъ отъ с. Гаганица 1246 гл. 3. Х. Петър Х. Илиевъ отъ г. Берковица 1254 гл. 4. В. Радославовъ отъ г. София 1208 гл. 5. Алекси Ивановъ отъ с. Вършецъ 908 гл. 6. Езекия П. Филиповъ отъ гр. Берковица 809 гл. Заявление и протести нѣма.

Коммисията, като взе прѣдъ видъ, че нѣма никакви заявления и протести, и че всички формалности прѣдписуеми отъ закона, сѫ спазени и уваддени, приема изборитѣ отъ Берковската околия за правилни и законни, и моли Събранието да ги утвърди.

Прѣдсѣдателъ: — Ако нѣма кой да говори по тѣзъ избори, ще се дадятъ на гласуваніе. Коммисията прѣдлага да се потвърдятъ. Който неприема това прѣложение, да си дигне ржката. (Никой не дига.) Потвърдяватъ се.

Докладчикъ: (Чете):

Изборитѣ въ Кутловската Околия (Ломско Окръжие.)

На 28 Септември тая година избирателитѣ отъ Кутловската околия се събрали на площадъта въ село Голѣма Кутловица, и въ едно събрание отъ около 1000 души, въ присъствието на членъ отъ Ломската Окр. постояннa коммисия, г-на Първанова и г-на Кутловский общински кметъ, Иванъ Цоновъ. Послѣ това, при изискането число избиратели си съставили бюро, което и завзело мястото си. Гласуванието почнало отъ законното време, и траяло до 5 часа подиръ пладня, и слѣдъ отварянето на урните се указало, че отъ цѣлата околия избиратели на брой 5727 души. Бюрото отъ незнаніе, на място 6 души за прѣставители гласували за 5 души, които сѫ избрали съ по слѣдующето число гласове: 1. Йоцо Първановъ 154 гл. 2. Иванъ Мицовъ отъ Бѣлий-Мѣлъ

- 135 гл. 3. Иванъ Щековъ отъ М. Кутловица 90 гл.
4. Вачо Симеоновъ отъ Г. Кутловица 77 гл. 5. Симеонъ Димитровъ отъ с. Маденъ 74 гл.

Окр. Коммисия . . . . слѣдъ това, като видѣла, че зѣркала, и че трѣбва още едно лице, телеграфически съобщава, 6-ї кандидатъ билъ нѣкой си Кочо Стойновъ, на когото била предписала коммисията да дойде и той който е и сега въ Събранието.

Коммисията, като има прѣдъ видъ, че никакви нередовности и заявления не сѫ послѣдовали по тия избори, приема изборитѣ за станали редовни само за първите 5 кандидати: а именно: Йоцо Първановъ, Иванъ Мицовъ, Иванъ Щековъ, Вачо Симеоновъ и Симионъ Димитревъ, и моли Събранието да ги утвърди, а послѣдниятъ кандидатъ Кочо Стойновъ, който не фигурира за такъвъ въ протоколите, да се отхвърли, и моли Събранието да се произнесе въ тоя смисъл.

Прѣдсѣдателъ: Желае ли нѣкой да говори . . .

Д. Ризовъ: — Азъ бихъ желалъ да знай, да ли шестия кандидатъ, който е дошелъ тукъ, не е вписанъ отъ протоколите на бюрото, като кандидатъ, който е получилъ по малко гласове. Ако е вписанъ, трѣбва да го призаемъ за кандидатъ, ако и да е получилъ по малко гласове. Ако ли пакъ не е никакъ вписанъ, тогазъ не може, разбира се да се приеме.

Докладчикъ: Не е вписанъ, но само въ телеграммата е казано това, че е избранъ, но съ по малко гласове, съ 73 гласа; но подобно нѣщо въ протокола не е казано, не съществува, и той е шестия слѣдъ първите петъ.

Прѣдсѣдателъ: — Желае ли Народното Събрание да се говори още по тѣзъ избори? — (Не желае). Ако нѣма кой да говори, ще се гласува прѣложение на коммисията, което е, първите петъ души кандидати дасе утвърдятъ отъ Събранието, а 6-ия Кочо Стойковъ да се отхвърли. Който не приема това прѣложение, да си дигне ржката. (Никой не дига). Никой не дига, значи Събранието приема прѣложението на коммисията.

Споредъ З чл. на Вжтрѣшния Правилникъ. (Гласове: още три окръга има.), часа до 6 траятъ засѣданіята. Желае ли Народното Събрание да се продължи засѣданіето и да се довърши докладванието? — (Желае). Който не желае да се продължи засѣданіето, да си дигне ржката. (Никой не дига). Слѣдователно, Събранието желае да се продължи засѣданіето.

Г-нъ докладчикъ Векилский се замолява да замѣме мястото си.

Докладчикъ Мих. Векилски (Отъ трибуната).
Продължение отъ доклада на провърочната комиссия, състояща отъ 10 секции.

Вратчански Окръгъ.

Вратчанска Околия.

Въ тази Вратчанска околия не сж се произвели никакви избори. Споредъ съставения протоколъ отъ секретаря на Окръжната постоянна комиссия и дневника на Вратчански Градски Съвѣтъ, въ който протоколъ стои, че часа отъ 8 до 5 никой избирателъ не се явилъ, никакви избори не сж състоели, ако и да сж стояли на определеното място членът — Секретарь на Вратчанска Окръжна Постоянна Комисия, Гаврилъ Бърничевъ и Помощникъ Кмета на Вратчански Градски Общ. Съвѣтъ, Кърстю Коствъ, предъ които двама господиновци, ни единъ избирателъ не се явилъ. Заради туй, нѣма и какво да се говори по изборите на тази околия, и минавамъ на друга околия.

Вратчански Окръгъ, Органийска Околия.

Въ тази околия сж произведени изборите на 28 Септември т. г., като се открилъ избора, часа въ 11, безъ да се споменуватъ причинитѣ, кои сж биле, защо не е могло да се открие избора съгласно избирателниятъ законъ, въ 8 часа утреньта. Но види се, да е по извинителни причини, а тѣ сж тия именно, че не е имало достатъчно число избиратели, които въ узаконения часъ да изберятъ бюро. Протоколъ за избирането на бюрото особенъ нѣма, а това е записано въ протокола, съставенъ отъ бюрото. За въ бюрото сж биле избрани предвиденитѣ отъ закона лица, и следъ това, споредъ протокола, явили се 630 души, на които раздади бѣли книги за бюлетини. Избирателното бюро се било раздѣлило на двѣ секции, кутийтѣ, които сж биле запечатани съ катанци — кофари, и избора се продължило часа до 8 вечеръта, безъ обаче да се указва на причинитѣ, защо се е продължило до 8 часа, а не се прекратило въ 5 часа, споредъ закона.

Резултата на полученитѣ гласове е следующия, избрани сж: Василь Бърничовъ съ 304 гласа, Нешо Ценовъ съ 253, Тошо Шонтовъ съ 220, Гаврилъ Бърничовъ съ 219, Свѣщенникъ Михаилъ съ 115, Христо Цековъ съ 204, Цалю Вълковъ съ 155 и Петко Иотовъ съ 133 гласа. А провъзгласени сж

отъ споменутата околия за представители, споменутитѣ по-напрѣдъ първите 4 души, за които съществува протоколъ и постановление отъ Вратчанска Окръжна Постоянна Комисия, която комиссия, следъ разгледване резултата на изборите постановила: Първо, да провъзгласи споменутитѣ отъ менъ 4 лица, като получивши вишегласие, и второ признава за Вратчанска околия, че въ града Вратца не сж се произвели избори, понеже отъ избирателитѣ на тази Околия и града не се явилъ нито единъ избирателъ на избирателния пунктъ.

Комисията провърочна, следъ като разгледа както протокола на бюрото, също туй и постановлението на постоянната комиссия, намѣри, че сж направени нарушения на избирателния законъ, именно на следующите членове:

Първото нарушение състои въ това: споредъ чл. 12 нѣма никакъвъ протоколъ съставенъ за бюрото, както и за причинитѣ. Второто нарушение е на чл. 23 буква *д*, понеже не е вписано общото число избиратели на законнитѣ гласове, а само на явившите се избиратели гласоподаватели, а при това не споменува още, да ли бюлентините намѣрени въ кутийтѣ се равнятъ на числото на гласоподававшите избиратели 630 души, както и затия, които сж записани въ списъците. Също е нарушенъ и чл. 19-ий, именно въ туй, че избора се билъ закрилъ и продължавалъ до 8 часа, вместо до 5 часа. Независимо отъ това, споредъ както е казано въ 11-ия членъ на закона, не се вижда отъ книжата на изборното дѣло, че е присъствувалъ, при откриванието на избирателното събрание, членътъ надзорателъ, както и кмета, и първия да е обявилъ, при отварянието на Събранието, числото на представителитѣ, които трбва да бждатъ избрани отъ тази околия за Великото Народно Събрание.

По тезъ съображения и нарушения, комисията доде до заключение, че не може да си позволи да се произнесе за правилността на въпроснитѣ избори, и представя това право на почитаемите Народни Представители, тѣ да се произнесятъ, до колко тезъ избори сж правилни и неправилни, туй като азъ показахъ на всичките законни нарушения и неправилности, извършени отъ страна на избирателното бюро.

Предсѣдателъ: Какво е мнѣнието на комисията, гнъ докладчикъ да каже.

Докладчикъ: Мнѣнието на комисията е, че не може да се произнесе за правилността на въ-

проснитъ избори, и предоставя туй право на Събранието да се произнесе.

Славковъ: Г-да прѣдставители! Както чухте, тукъ нѣма никакви сѫществени нарушения на избирателния законъ.

Единственото нѣщо, което г-нъ докладчикъ на комиссията исказа, е туй, че протоколъ за избирането на бюрото нѣмало, но въ дневника е споменато, че въ еди кой-си часъ съставено било бюрото. Азъ моля да се приематъ тѣзъ избори за законни, защото тия нарушения, които исказа г-нъ докладчикъ, не сѫ никакъ сѫществени нарушения. Защото, и въ Обикновенниятъ Събрания сѫ бивали при нѣкои избори таквите сѫществени нарушения, а пакъ сѫ се приемали за законни и редовни, и избранните сѫ се утвърждавали за депутати.

Още едно нѣщо, което е счела комиссията за нарушение на закона, е и туй, че не се споменаватъ въ протокола, отъ колко именно избиратели се състояла тазъ околия, и казва, че и туй било едно нарушение. Азъ незнай, но, ако ние захванемъ да се коснуваме до такива нарушения не сѫществени, не зная, да ли ще намѣримъ изборъ, т. е. при който именно такива нестѣгласни нарушения на закона да не послужатъ за кассирание. Сега, когато говоря азъ, чухъ г-на Лазара Дуковъ да поиска думата, който може да намѣри нарушения за кассирание избора. (Смѣхъ). Ако се кассираме и въ такива избори, то таквите нарушения ще намѣримъ много.

Заради туй, моето мнѣние е, и прѣдлагамъ да се приематъ тѣзъ избори за законни и правилни.

Xp. Стефановъ: Г-нъ докладчикъ каза, че комиссията била на мнѣние да се неприематъ за правилни избори, станали въ градъ Орхание. Той нареде нѣколко мотиви, съ които искаше да подтвърди заключението на комиссията. Указа на нѣкои членове отъ избирателния законъ, че сѫ биле нарушени. Азъ ще се помжча да отговоря на г-на докладчика, ако пакъ Събранието намѣри за правилни тѣзъ избори, ще ги подтвърди, ако ги намѣри за неправилни, нѣма да ги подтвърди, и ще ги кассира.

Г-нъ докладчикъ каза, че не било показано цѣлото число на всичките избиратели. Таквотъ нарушение, г-да прѣдставители, струвами се не води слѣдъ себе си кассирание. Твърдѣ е възможно, когато протокола се е съставлявалъ, да се е забравило това нѣщо. Но менъ ми се струва, че и да има и да нѣма това, то нѣма и не може да влияе никакъ на избо-

ритъ, и закона за такава неправилностъ не говори нищо.

Послѣ, най главното нѣщо, на което г-нъ докладчикъ се опира, е туй, че нѣмало съставенъ протоколъ за избирането на бюрото. И дѣйствително, това нарушение ли е на чл. 12 отъ закона за изборите? Не. Но и да е нарушение, пакъ не е таквотъ нарушение, което да води слѣдъ себеси кассирание. Споредъ мене обаче, това по скоро може да се нарече упушнине, отъ колкото нарушение.

Ще обрѣхъ вниманието на г-да прѣдставителите върху едно нѣщо.

За да има причини да се кассира нѣкой изборъ, трѣбва да има протестъ. Най добриятъ пазители на закона сѫ гражданите, самите избиратели. Ако сега самите избиратели сѫ видѣли, че дѣйствително има нарушение, и неправилно е станалъ избора, тѣ щѣхъ да даджатъ протестъ. Такова нѣщо да има азъ отъ г-на докладчика не чухъ, да каза. Но чухъ, че такова нѣщо; подаденъ отъ страна на избирателите протестъ чухъ че нѣма. Азъ всичко това отдавамъ на едни грѣшки и опущения, които не водятъ слѣдъ себе си кассирание.

Заради това, моля г-да прѣдставителите да приематъ изборите отъ Орханийската Околия за правилно станали.

Л. Дуковъ: Г-да прѣдставители! до колкото можихъ да схвана отъ думите на г-на докладчика, въ изборите нѣма нѣкакви незаконности, макаръ г-нъ Славковъ да се стрѣсна (смѣхъ), че ще говоря подиръ него. Отъ една страна, може би, да съмъ му далъ почитание, защото, щомъ ме видя се стрѣсна. Но като оставямъ него на страна, казвамъ, че намѣрамъ изборите да сѫ станали законни; защото никакви протестиции нѣма подадени противъ тѣхъ. Освѣнъ, че протокола, който сѫ го правили, сѫ биле хора неопитни. Тѣ забравили, че . . . (Гласове: Съгласни. Прието. Искрепано. Шумъ.) Отъ една страна; но туй азъ го отдавамъ на невѣщината на бюрото. Отъ друга страна, всички формалности сѫ испълнени, и могла бюрото да даде на гласуване тия избори.

Прѣдсѣдателъ: Желае ли Народното Събрание да се говори още? — (Гласове: Не желае, не желае.) Който желае да си дигне ржката. (Никой не дига.) Слѣдователно, тѣзъ избори ще се турятъ на гласуване.

Най напрѣдъ прѣдложението на комиссията, което е, тѣзъ избори да се непризнаятъ за законни.

Който приема това предложение на комиссията, да си дигне ржката. (Никой не дига.)

Следователно, предложението на комиссията не се приема, и остава второто предложение, което е, че изборите се признават от Народното Събрание за законни.

Докладчикъ Д. Коцовъ: — (Отъ трибуната). Докладъ за изборите отъ ловчански окръгъ, ловчанска околия. Изборите въ ловчанската околия започнали часа въ 8 утрѣната и следвали до 5 часа следъ пладня. Присъствали сѫ избиратели 800 души. Следъ провѣрвание бюлетините и гласовете, се указали точно пакъ толкозъ — 800 души.

Кандидатитѣ сѫ биле 7 души, и сѫ избрали следующитѣ лица: В. Радославовъ, Михалъ Димчовъ, Михалъ Векилски, Д-ръ Вазовъ, Христо Никифоровъ, Атанасъ Узуновъ, Димитър Дойчиновъ, Димитър Пашковъ, Никола П. Михайлъвъ и Тодоръ Тотювъ.

При протоколитѣ несъществуватъ никакви заявления, нити протестации. Заради това, комиссията е на мнѣніе, щото тѣзи избори да се признаятъ за законни и да се потвърдятъ.

Прѣдѣдателъ: — Желае ли нѣкой да говори по изборите въ ловчанската околия; (Нежелае).

Като нѣма кой да говори, ще се гласуватъ. Мнѣніето на комиссията е, щото тѣзи избори да се признаятъ за законни и да се потвърдятъ. Който не приема това предложение, да си дигне ржката. (Никой не дига). Ще се рѣче, Народното Събрание ги приема за законни и се потвърдяватъ.

Докладчикъ: — Тетевенска околия. Изборите въ тази околия сѫ се произвели на 28 Септемврий настоящата година. Гласуванието почнало отъ 8 часа утрѣната и траяло до 5 часа послѣ пладня. Гласоподавали 946 души избиратели, и отъ резултата на избора най много гласове получили и избрали сѫ за народни представители следующитѣ лица: Станчо Хаджа Станчовъ, Петко Каравеловъ, Георги Стойковъ, Иванъ Ибришевъ, Иванъ Д. Влаховъ и Петко Тодоровъ.

Някакви заявления, нито протестации има срѣчу тѣзи избори, и комиссията е на мнѣніе да се приематъ и признаятъ за законни и редовни, съ исключение на г-на П. Каравелова, понеже е регентъ.

Прѣдѣдателъ: — Предложението на комиссията е, щото тѣзи избори да се признаятъ за законни и се потвърдятъ, съ исключение на г-на Каравелова, който, като регентъ, не може да бѫде и народенъ представителъ.

Който приема това предложение, да си дигне ржката. (Винегласие.) Ще се рѣче изборите отъ Тевенската околия се утвърдяватъ, тѣй както ги е приемала комиссията.

Докладчикъ: — Троянска околия. Спорѣдъ съобщението на ловчанската постоянна комиссия, изборите за представители въ Великото Народно Събрание не сѫ станали, безъ обаче да се указватъ причините, защо и по кои причини не сѫ станали тамъ изборите.

Прѣдѣдателъ: — И тѣй, доклада на комиссията по провѣрката на изборите е вече свършенъ.

На дневенъ редъ имаме предложението на г-на Дюкмежиева.

Дюкмежиевъ: — Г-да представители! Знаете вече, че азъ бѣхъ направилъ предложение, което, при всичко че се забави, за което има причини, че бѣхъ занятъ съ друга работа, но сега е вече врѣме да се пристъпимъ избирането комиссия, безъ много да говоримъ и заобикаляме, и вѣрвамъ, че всички сте на мнѣніе за не много говоряне при такова кратко врѣме, съ което располагаме.

Тази комиссия ще да има за своя работа само това, да приготви проектъ за отговоръ на рѣчта, съ която нашето почитаемо регентство откри камарата. Комисията ще види, каквото е нужно и умѣстно, туй ще да напишемъ, и то е нейна работа.

Като предлагамъ туй, мисля, че 5 души въ тази комиссия сѫ достатъчно да могатъ да свършатъ тази работа. И азъ ще помоля всички ви, ако туй се приеме, да приемете още, щото още сутра да се свърши този отговоръ и да се предаде.

Прѣдѣдателъ: — Предложението на г-на Дюкмежиева е, да се избере комиссия, която да приготви проектъ за отговоръ на словото на Регентите.

Който неприема това предложение, да си дигне ржката. (Никой не дига). Следователно, приема се

Отъ колко души желае Народното Събрание? — Има предложение отъ г-на Дюкмежиева, щото тази комиссия да се състои отъ 5 души.

Който приема това предложение на г-на Дюкмежиева, да си дигне ржката. (Винегласие). Значи приема се отъ 5 души да бѫде.

Какъ желае Народното Събрание? — Кой да предлага лицата за въ тази комиссия? — (Гласове: — Бюрото). Който нежелае бюрото да предлага кандидати за въ комиссията, да си дигне ржката. (Никой не дига). Следователно, предоставя се на бюрото да предлага лицата.

Бюрото прѣдлага за членъ въ тази комиссия г-на Георги Беневът. (Приема се). За членъ въ сѫщата комиссия бюрото прѣдлага Никола Мановът. (Приема се). Д-ръ Вачовът. (Приема се). Илия Вѣлчовът. (Приема се) и Юсуфъ Синаповът. (Приема се).

И тѣй избрахъ се за членове въ комиссията, която да приготви проекта за отговоръ на регентското слово: Г. г. Георги Беневът, Никола Мановът, Д-ръ Вачовът, Илия Вѣлчовът и Юсуфъ Синаповът.

Дюкмеджиевъ: — Г-да прѣдставители! Тѣй като туй прѣдложение се приема, мисля, веднага да се тури и на дневенъ редъ, щото сутрѣ комиссията да докладва, и да се свърши съ това. Слѣдъ туй имамъ да направя прѣдложение, което, вѣрвамъ, всички ще одобрите, като чуете какво е, и, ако го намѣрите за умѣстно. Азъ желая да направя прѣдложение, за да се помоли, както Регентството, сѫщо така и Военно-то Министерство, и самото Правителство, щото да се освободятъ ония солдати невинни, които сѫ били по злочастие въ нѣкои отъ полковетѣ, които станахъ причина на днешнитѣ въ нашето Отечество злочастия. Ако за главнитѣ водители и виновници, ако за тѣхъ имаше силна дѣсница, и имъ се помогна, и сега тѣ вече ходятъ свободни и се расхождатъ, то колко повече е за тия невинни войници желателно да имъ се помогне, които, като агнета ги караха на касапница. Тѣ сѫ беззащитни, и наша длѣжностъ е да имъ помогнемъ, защото нѣма кой други. Ако приемате туй мое прѣдложение, азъ ви моля, да приемете, даже утрѣ още да се сѣобщи на г-да Регентитѣ и Министритѣ, щото въ единъ день да се свърши и разпуснатъ тѣзи бѣдни войници.

M-стрѣ Президентъ: — Прѣдложението на

г-на Дюкмеджиева е добро, и азъ мисля, Народното Събрание не трѣбва да взима рѣшеніе; защото Великото Народно Събрание не може въ таквизъ случаѣ да рѣшава, и да прѣдлага на правителството за испълнение. Това нѣщо правителството ще направи отъ само себе се. И това обяснение, мисля, ще бѫде достатъчно да удовлетвори, както г-на Дюкмеджиева, така и самото Събрание. (Гласове: Съгласни).

Дюкмеджиевъ: Слѣдъ обяснението отъ г-на M-стра Президента, азъ оставамъ задоволенъ, като вѣрвамъ, че то — Правителството незабавно ще свърши това, което ни обѣщава.

Славковъ: Остава още единъ отъ г-да прѣдставителитѣ да се попита, Иванъ Цвиковъ, да ли е грамотенъ или не.

Прѣдсѣдателъ: Има да обяви на г-да прѣдставителитѣ, че пomenатия г-нъ Иванъ Цвиковъ самъ заяви на бюрото, че не е грамотенъ. Като се вземе въ внимание това негово заявление, мисли ли Народното Събрание, че трѣбва да се касира? (Гласове: Да се касира). Който неприема да се касира, да си дигне рѣката. (Никой не дига). Значи, касира се.

Славковъ: Ако се не лжва, има нѣкои отъ г-да прѣдставителитѣ, които не сѫ дали клѣтва. Трѣбва утрѣ да се испълни и тазъ формалностъ.

Прѣдсѣдателъ: Има ли други нѣкой да прѣдлага нѣщо за дневенъ редъ? (Нѣма).

И тѣй, за идущето засѣданіе ще имаме на дневенъ редъ доклада на комиссията по проекта за отговора на Регентската Рѣчъ.

Споредъ Правилника, утрѣ трѣбва да имаме за съданіе въ опрѣдѣленото отъ Правилника време.

Засѣданіето се закрива.

(Закрито въ 6 часа и 30 минути посѧтъ пладнѣ.)

Прѣдсѣдателъ: **Г. Живковъ.**

Подпрѣдсѣдатели: **А. Тончевъ.**
Д-ръ Вачевъ.

Секретари: **Т. х. Станчевъ.**
З. Градинаровъ.
Д. Ризовъ.
К. Калчовъ.

Секретари: **А. Явашовъ.**
Т. Китанчевъ.
Д. Куртевъ.
Каракашевъ.